

Vlaamse gezinnen in budget- en/of schuldhulpverlening: cijfergegevens 2014 - 2017

INHOUD

1. Inleiding	5
2. Begrippen	7
2.1. Budgethulpverlening.....	7
2.2. Schuldhulpverlening	7
2.2.1. Schuldbemiddeling	7
2.2.2. Collectieve schuldenregeling	7
3. Methodiek	9
3.1. De basisregistratie vanaf 2012.	9
3.2. De basisregistratie tot 2011.	10
3.3. Toetsing van de geregistreerde gegevens.	10
3.4. Respons.....	11
3.5. Uitgebreide registratie.	12
4. Algemeen overzicht basisregistratie 2014 - 2017	13
4.1. Cijfers basisregistratie	13
4.2. Cijfers ingezette hulpverleningsmodules	17
4.3. Vergelijking met de cijfers van de Nationale Bank van België.	20
4.3.1. Schuldbemiddelingen.	20
4.3.2. Collectieve schuldenregelingen.....	25
5. Cijfers basisregistratie per provincie	28
6. Cijfers basisregistratie per type organisatie	33
7. Cijfers basisregistratie per gebiedsindeling	38
8. Tendensen en beleidssignalen.	43
8.1. Aantal locaties of antennepunten.	43
8.2. De tendensen naar het profiel van het cliënteel.....	44
8.3. De tendensen in de schuldenproblematiek.....	46
8.4. Welke beleidssignalen leidt u daaruit af?	47
9. Beknopte samenvatting	50

1. INLEIDING

De schuldenproblematiek in België en in Vlaanderen is zonder twijfel maatschappelijk erg relevant. Heel wat consumenten ondervinden de impact van de crisis en zien zich met betalingsmoeilijkheden geconfronteerd. Dit blijkt onder meer uit volgende cijfers voor België:

- Volgens de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank van België is het aantal openstaande betalingsachterstanden tot 2016 toegenomen. Einde 2016 staan er 555.936 wanbetalingen geregistreerd. Dat aantal neemt in 2017 voor de eerste keer af sinds de crisis van 2008. Einde 2017 staan er 541.114 wanbetalingen geregistreerd, hetgeen overeenkomt met een daling van 2,7% tegenover 2016. Deze positieve evolutie doet zich voor bij zowel de verschillende hypothecaire kredieten (-5,3%), de kredietopeningen (-4,2%) als de verkopen op afbetaling (-0,5%). Enkel bij de leningen op afbetaling is er een lichte toename (+0,3%).¹
- De schuldenproblematiek blijkt ook uit de evolutie en de aard van het aantal uitstaande berichten collectieve schuldenregeling. In 2017 werden 14.442 nieuwe aanvragen van personen die een beroep deden op de procedure van collectieve schuldenregeling door de rechtbanken toelaatbaar verklaard. Ten opzichte van 2016 is dit een daling met 5,9%. Op het einde van 2017 staan in de Centrale 93.565 lopende procedures geregistreerd (-2,10%), waarvoor in 51,40% van de gevallen ook een minnelijke of gerechtelijke aanzuiveringsregeling werd gemeld. Niettegenstaande de afname in cijfers is het verband tussen het aantal achterstallige kredieten van een kredietnemer en de mate waarin deze laatste beroep doet op de procedure collectieve schuldenregeling vernoemenswaard. Zo heeft 10,90% van de personen met één betalingsachterstand ook een collectieve schuldenregeling. Dit percentage loopt op tot 42,50% indien de kredietnemer vijf of meer betalingsachterstanden heeft. Dit betekent dat meer dan de helft van de kredietnemers (nog) geen beroep doet op de procedure van collectieve schuldenregeling, ook al hebben ze zeer zware problemen om hun kredieten terug te betalen. Tot slot wordt aangestipt dat de problematiek van de overmatige schuldenlast zich niet tot het krediet beperkt. Immers, 29,60% van de personen doet een beroep op de procedure van collectieve schuldenregeling zonder met een achterstallige kredietovereenkomst geregistreerd te zijn. Vaak kampen consumenten ook met andere betalingsmoeilijkheden, zoals bijvoorbeeld schulden met betrekking tot gezondheidszorg, energiefacturen, telefoon, huur of fiscale schulden.²

De erkende instellingen voor schuldbemiddeling herkennen deze schuldenproblematiek in hun dagelijkse werking. Eind 2017 zijn in Vlaanderen 321 instellingen voor schuldbemiddeling erkend, waarvan 306 OCMW's, 11 Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW) en 4 intergemeentelijke instellingen voor schuldbemiddeling (OCMW-verenigingen). Einde 2015 waren er dat nog 322. Eén erkende instelling voor schuldbemiddeling (intergemeentelijke instelling voor schuldbemiddeling) heeft haar activiteiten inmiddels beëindigd.

Om cijfergegevens omtrent de schuldenproblematiek van die erkende instellingen voor schuldbemiddeling systematisch en op een wetenschappelijk verantwoorde wijze in kaart te brengen, analyseert het Vlaams Centrum Schuldenlast sinds 2007 jaarlijks het aantal gezinnen in budget- en/of schuldhulpverlening die deze erkende instellingen voor schuldbemiddeling in Vlaanderen begeleiden. Vanaf 01/01/2018/ maakt het Vlaams Centrum Schuldenlast samen met Samenlevingsopbouw Vlaanderen, Steunpunt ExpertiseNetwerken, Steunpunt Jeugdhulp en Steunpunt Algemeen Welzijnswerk deel uit van SAM, steunpunt Mens en Samenleving vzw. De verzamelde cijfergegevens van de basisregistratie worden vanaf 2018 door SAM, steunpunt Mens en Samenleving vzw gebundeld in een onderzoeksrapport, dat (voorlopig) terug te vinden is op de website van het Vlaams Centrum Schuldenlast (<http://www.vlaamscentrumschuldenlast.be> - Onderzoek en registratie).

¹ Zie https://www.nbb.be/doc/cr/ccp/publications/bro_ckpstat2016n_19012017.pdf

² Idem

Een belangrijke erkenningsverplichting in dit verband, vastgelegd in Vlaamse regelgeving, is dat elke erkende instelling voor schuldbemiddeling jaarlijks een gestandaardiseerde basisregistratie moet bijhouden en die samen met het jaarverslag moet indienen. Die registratie gebeurt met behulp van een basisregistratieformulier dat jaarlijks het aantal gezinnen in begeleiding bevraagt. De begeleiding bestaat uit budgethulpverlening en/of schuldhulpverlening (schuldbemiddeling en collectieve schuldenregeling). Vanaf 2017 wordt bijkomend gepeild naar de tendensen in het profiel van het cliënteel, de schuldenproblematiek alsook naar de beleidssignalen inzake schuldenproblematiek. Het basisregistratieformulier wordt samen met een uitgebreide handleiding in het begin van elk kalenderjaar aan elke erkende instelling voor schuldbemiddeling bezorgd.

De basisregistratie wordt sinds 2007 uitgevoerd. De geregistreerde gegevens hebben steeds betrekking op het voorgaande kalenderjaar. Zo geeft de basisregistratie die in 2018 werd uitgevoerd de totale aantallen gezinnen weer waaraan in de loop van 2017 budget- en/of schuldhulpverlening werd verleend.

Dit rapport vat de geregistreerde gegevens van de erkende instellingen voor schuldbemiddeling betreffende het kalenderjaar 2017 samen en vergelijkt die met de gegevens van 2016, 2015 en 2014.

Die geregistreerde gegevens gaan over hulpverlening aangeboden onder de vorm van budgethulpverlening, schuldhulpverlening en/of collectieve schuldenregeling. Deze begrippen worden in hoofdstuk 2 toegelicht.

Hoofdstuk 3 schetst de methodiek van de basisregistratie.

Een algemene bespreking van de basisregistratie is terug te vinden in hoofdstuk 4.

De cijfers van de basisregistratie worden opgesplitst weergegeven per provincie (in hoofdstuk 5), per type organisatie (in hoofdstuk 6) en per type gebiedsindeling (in hoofdstuk 7). Hoofdstuk 8 geeft tendenzen inzake het profiel van cliënten en schuldenproblematiek alsook beleidssignalen weer.

Een afzonderlijk document “Vlaamse gezinnen in budget- en/of schuldhulpverlening: cijfergegevens 2014 - 2017 - bijlagenrapport” bevat de opgesplitste cijfergegevens per provincie, per type organisatie en per type gebiedsindeling. Tot slot is ook het basisregistratieformulier met bijhorende handleiding hierin opgenomen.

2. BEGRIPPEN

De begrippen budgethulpverlening, schuldhulpverlening en collectieve schuldenregeling worden kort toegelicht.

2.1. Budgethulpverlening

Budgethulpverlening is een vorm van hulpverlening waarbij de cliënt/het gezin betalingsproblemen heeft, en/of moeilijk met geld kan omgaan of schulden heeft. Bij budgethulpverlening spitst de aangeboden hulpverlening zich toe op budgetbegeleiding en/of budgetbeheer.

- **Budgetbegeleiding** is een vorm van hulpverlening waarbij de cliënt/het gezin zelf zijn/haar budget met advies en steun van de erkende instelling voor schuldbemiddeling beheert. De cliënt/het gezin behoudt dus zelf het beheersrecht over het inkomen. Budgetbegeleiding betekent hulpverlening - louter administratieve tussenkomsten (bijvoorbeeld maandelijkse afhoudingen voor de betaling van huur,...) zijn onvoldoende om van budgetbegeleiding te spreken.
- **Budgetbeheer** is een vorm van hulpverlening waarbij het beheer van de gelden van de cliënt/het gezin geheel of gedeeltelijk overgelaten wordt aan de erkende instelling voor schuldbemiddeling. De inkomsten komen geheel of gedeeltelijk op een budgetbeheerrekening, die door de erkende instelling voor schuldbemiddeling wordt beheerd. Ook budgetbeheer brengt, net zoals budgetbegeleiding, hulpverlening met zich mee - louter administratieve tussenkomsten (bijvoorbeeld maandelijkse afhoudingen voor de betaling van huur,...) zijn onvoldoende om van budgetbeheer te spreken.

2.2. Schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening omvat zowel schuldbemiddeling als collectieve schuldenregeling.

2.2.1. SCHULDBEMIDDELING

Van zodra de cliënt/het gezin schulden heeft en de erkende instelling voor schuldbemiddeling die hulpverlening verstrekt met het oog op het tot stand brengen van een regeling tussen schuldenaar en schuldeiser omtrent de wijze van betaling van de schuldenlast van de schuldenaar, spreekt men van 'schuldbemiddeling'.

Er is sprake van schuldbemiddeling:

- indien de schuldbemiddelaar contact opneemt met en inlichtingen inwint bij de verschillende schuldeisers;
- de gegrondheid of de wettelijkheid van de door de schuldenaar aangegane verbintenissen onderzoekt;
- indien mogelijk een betalingsplan opstelt, het aan de schuldeisers voorlegt en erover onderhandelt, het plan uitvoert en het verloop ervan nagaat.

Ook de verstrekte dienstverlening met het oog op de betwisting van een schuld ten aanzien van de schuldeiser, zoals bijvoorbeeld het opwerpen van een verjaring, valt onder het begrip 'schuldbemiddeling'.

2.2.2. COLLECTIEVE SCHULDENREGELING

Collectieve schuldenregeling is een gerechtelijke procedure voor structurele schuldproblemen. Het doel is om in de mate van het mogelijke de schulden af te betalen waarbij de cliënt/het gezin tijdens die afbetalingsperiode toch nog menswaardig kan leven. Een collectieve schuldenregeling dient te worden aangevraagd bij de arbeidsrechtbank met een verzoekschrift. Eénmaal toegelaten tot de collectieve schuldenregeling, stelt de rechter een schuldbemiddelaar aan. Deze probeert in eerste instantie tot een minnelijke aanzuiveringsregeling te komen. Wanneer hij/zij hier niet in slaagt, zal de rechter een gerechtelijke aanzuiveringsregeling of een totale kwijtschelding van schulden opleggen.

Degene die toegelaten is tot een collectieve schuldenregeling, ontvangt niet meer zelf zijn/haar inkomsten. De inkomsten worden door de schuldbemiddelaar ontvangen, die in de mate van het mogelijke zorgt voor de afbetaling van de schulden. Een gedeelte van het gezinsinkomen, het zogenaamde leefgeld, wordt ter beschikking gesteld van de cliënt/het gezin om dagelijkse behoeften, zoals voeding, huur, vaste kosten... mee te betalen.

Zowel de erkende instellingen voor schuldbemiddeling (OCMW's, CAW's en OCMW-verenigingen) als andere actoren (in de praktijk voornamelijk advocaten) kunnen als schuldbemiddelaar binnen een procedure collectieve schuldenregeling worden aangesteld. Die andere actoren worden in dit rapport aangeduid als "externe schuldbemiddelaar".

3. METHODIEK

3.1. De basisregistratie vanaf 2012.

Zoals in hoofdstuk 1 werd vermeld, dient elke erkende instelling voor schuldbemiddeling jaarlijks cijfergegevens over het aantal cliënten/gezinnen waaraan budget- en/of schuldhulpverlening werd aangeboden, in kaart te brengen. Deze registratie is gestandaardiseerd. De erkende instelling voor schuldbemiddeling vult haar te registreren gegevens in op een basisregistratieformulier.

Dat basisregistratieformulier wordt jaarlijks in het begin van elk kalenderjaar samen met een bijhorende uitgebreide handleiding aan elke erkende instelling voor schuldbemiddeling bezorgd. Beide documenten zijn in het **bijlagenrapport** "Vlaamse gezinnen in budget- en/of schuldhulpverlening: cijfergegevens 2014 - 2017 - bijlagenrapport" opgenomen. De erkende instelling voor schuldbemiddeling bezorgt het ingevulde basisregistratieformulier aan het Vlaams Centrum Schuldenlast, dat instaat voor de verdere verwerking ervan. Vanaf 01/01/2018/ maakt het **Vlaams Centrum Schuldenlast** samen met Samenlevingsopbouw Vlaanderen, Steunpunt ExpertiseNetwerken, Steunpunt Jeugdhulp en Steunpunt Algemeen Welzijnswerk deel uit van **SAM**, steunpunt Mens en Samenleving vzw.

Vanaf het registratiejaar 2012 werd het basisregistratieformulier grondig gewijzigd om een correcter en nauwkeuriger zicht te krijgen van de problematiek op gezinsniveau.

Om dit te verduidelijken wordt vanaf 2012 gepeild naar het aantal gezinnen in begeleiding in plaats van het aantal behandelde dossiers. Het basisregistratieformulier registreert de totale aantallen ingezette hulpverleningsmodules per gezin in het jaar waarop de registratie betrekking heeft.

Die hulpverleningsmodules zijn: budgetbegeleiding, budgetbeheer, schuldbemiddeling en collectieve schuldenregeling. Om zicht te krijgen op de volledige hulpverlening per gezin worden niet enkel afzonderlijke hulpverleningsmodules geregistreerd. Ook alle mogelijke combinaties van hulpverlening, zoals bijvoorbeeld budgetbeheer en schuldbemiddeling, worden geregistreerd op dat basisregistratieformulier.

Daarenboven dienen die verschillende hulpverleningsmodules niet samen te vallen. Zij kunnen gespreid worden aangeboden over het registratiejaar. Zo kan bijvoorbeeld budgetbegeleiding als nazorg van schuldbemiddeling worden aangeboden. Bijkomend wordt gepeild of de hulpverleningsmodules al dan niet aanvullend bij een procedure collectieve schuldenregeling werden aangeboden. Binnen die procedure wordt ofwel de erkende instelling voor schuldbemiddeling ofwel een externe schuldbemiddelaar door de arbeidsrechtbank als schuldbemiddelaar aangesteld.

Een gezin kan slechts onder één rubriek worden geregistreerd. Indien aan een gezin verschillende hulpverleningsmodules worden aangeboden, wordt dat gezin geregistreerd in die rubriek waar alle ingezette modules vermeld staan.

Deze wijze van registreren deelt het basisregistratieformulier op in **drie rubrieken**: rubriek A, rubriek B en rubriek C.

Rubriek A omvat het aantal gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar geen procedure collectieve schuldenregeling liep. Volgend onderscheid wordt gemaakt:

- Rubriek A.1: budgetbegeleiding (uitsluitend);
- Rubriek A.2: budgetbeheer (uitsluitend);
- Rubriek A.3: budgetbegeleiding en budgetbeheer;
- Rubriek A.4: schuldbemiddeling (uitsluitend);
- Rubriek A.5: schuldbemiddeling en budgetbegeleiding;
- Rubriek A.6: schuldbemiddeling en budgetbeheer;
- Rubriek A.7: schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer.

Rubriek B omvat het aantal gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep en waarbij de instelling voor schuldbemiddeling is aangesteld als schuldbemiddelaar. Rubriek B maakt onderscheid of die collectieve schuldenregeling werd aangeboden:

- Rubriek B.1: zonder andere hulpverleningsmodules;
- Rubriek B.2: in combinatie met budgetbegeleiding;
- Rubriek B.3: in combinatie met budgetbeheer;
- Rubriek B.4: in combinatie met budgetbegeleiding en budgetbeheer;
- Rubriek B.5: in combinatie met schuldbemiddeling;
- Rubriek B.6: in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbegeleiding;
- Rubriek B.7: in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbeheer;
- Rubriek B.8: in combinatie met schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer.

Rubriek C omvat het aantal gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep en waarbij een externe schuldbemiddelaar is aangesteld als schuldbemiddelaar. Die rubriek maakt onderscheid of die collectieve schuldenregeling werd aangeboden:

- Rubriek C.1: in combinatie met budgetbegeleiding;
- Rubriek C.2: in combinatie met budgetbeheer;
- Rubriek C.3: in combinatie met budgetbegeleiding en budgetbeheer;
- Rubriek C.4: in combinatie met schuldbemiddeling;
- Rubriek C.5: in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbegeleiding;
- Rubriek C.6: in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbeheer;
- Rubriek C.7: in combinatie met schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer.

Om meer duiding te geven bij de aangeleverde cijfers, werd het basisregistratieformulier vanaf 2018 (registratiegegevens van 2017) gewijzigd. Aan elke erkende instelling voor schuldbemiddeling werden bijkomende volgende vragen gesteld:

- Welke tendensen merkt u op in het profiel van cliënten? Zijn er bijvoorbeeld wijzigingen wat betreft aantal cliënten met psychische/psychiatrische problemen, niet-bemiddelbaren, tweeverdieners, hoofdzakelijk contact bij opstart van een procedure collectieve schuldenregeling, externe doorverwijzingen, zelfstandigen, ouderen, jongeren, éénoudergezinnen,...?
- Welke tendensen merkt u op in de schuldenproblematiek?
- Welke beleidssignalen voor de schuldenproblematiek leidt u daaruit af?

3.2. De basisregistratie tot 2011.

Door hoger vermelde veranderingen (zie punt 3.1.) wordt de wijze van registreren van budget- en schuldhulpverleningsgegevens tot 2011, verlaten. Dit bemoeilijkt de vergelijkbaarheid van de cijfers van de periode 2007-2011 enerzijds met die vanaf 2012 anderzijds. De rapporten van de gegevens voor 2012 zijn beschikbaar op de website van het Vlaams Centrum Schuldenlast.³

3.3. Toetsing van de geregistreerde gegevens.

Het jaarlijks aangeleverd cijfermateriaal van de basisregistratie maakt een vergelijking met dat van voorgaande jaren mogelijk. In dit en in voorgaande rapporten worden meteen de cijfers van de voorgaande drie registratiejaren mee opgenomen. Zodoende is een vergelijking van het cijfermateriaal voor het geheel, per type organisatie, per type gebiedsindeling en per provincie mogelijk.

In het kader van een kwaliteitscontrole van het aangeleverd cijfermateriaal werden de geregistreerde gegevens van elke erkende instelling voor schuldbemiddeling van 2017 met die van 2016 vergeleken. Nadat alle

³ Zie www.vlaamscentrumschuldenlast.be/onderzoek_en_registratie
Rapport basisregistratie 2017

registratiegegevens werden ontvangen, werd elke erkende instelling voor schuldbemiddeling verzocht om toelichting te geven bij de verschillen tussen de aangeleverde cijfers van 2017 en die van 2016, voor zoverre dat verschil per rubriektotaal minstens 30% bedroeg. Gelijktijdig werd verzocht om, in voorkomend geval, haar cijfermateriaal te verbeteren en / of hier de nodige uitleg bij te verschaffen.

Deze verbeteringen resulteerden soms in gewijzigde cijfers, die in dit rapport zijn opgenomen.

Ook in 2015 en in 2016 werden die kwaliteitscontroles uitgevoerd. Steeds worden de gegevens van het registratiejaar met het voorgaande jaar vergeleken.

Deze sensibilisering van de erkende instellingen voor schuldbemiddeling draagt op zijn minst bij tot de verhoging van de kwaliteit van het jaarlijks aangeleverde cijfermateriaal.

Dit rapport met bijhorend bijlagenrapport “Vlaamse gezinnen in budget- en/of schuldhulpverlening: cijfergegevens 2014 - 2017 - bijlagenrapport” bevat de meest geactualiseerde cijfers. Tabellen met cijfermateriaal van voorgaande jaren uit voorgaande rapporten worden door deze vervangen.

3.4. Respons.

Alle erkende instellingen voor schuldbemiddeling bezorgden hun basisregistratiegegevens aan v.z.w. SAM. Vanaf 01/01/2018/ maakt het Vlaams Centrum Schuldenlast samen met Samenlevingsopbouw Vlaanderen, Steunpunt ExpertiseNetwerken, Steunpunt Jeugdhulp en Steunpunt Algemeen Welzijnswerk deel uit van SAM, steunpunt Mens en Samenleving vzw. Voor de geregistreerde gegevens van 2017 bedraagt de respons 100%, net zoals die van de voorgaande jaren.

In deze gestandaardiseerde registratie worden enkel de gegevens van de door Vlaanderen erkende instellingen voor schuldbemiddeling opgenomen. Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden die van het CAW Brussel meegenomen aangezien enkel deze instelling door Vlaanderen is erkend.

De in dit rapport opgenomen gegevens gaan over de periode 2014 - 2017. Rapporten van voorgaande jaren zijn allen beschikbaar op de website van het Vlaams centrum schuldenlast (zie luik ‘onderzoek en registratie’)⁴.

—
⁴ Idem

3.5. Uitgebreide registratie.

Naast de jaarlijkse basisregistratie wordt sinds 2008 op basis van een steekproef ook een tweejaarlijkse uitgebreide registratie uitgevoerd. Deze uitgebreide registratie omvat een gestandaardiseerde vragenlijst die per dossier peilt naar de volgende items:

- sociaal demografische gegevens van de aanvrager of het gezin;
- sociaaleconomische gegevens van de aanvrager of het gezin;
- schuldenlast van de aanvrager;
- dienstverlening aan de aanvrager of het gezin.

De doelstelling van de uitgebreide registratie is om het profiel van de cliënten van de erkende instellingen voor schuldbemiddeling en de geboden dienstverlening duidelijk in kaart te brengen. De geanalyseerde profielen laten toe om beleidsmatige acties tegen schuldenproblematiek en kansarmoede te onderbouwen.

In 2015 vond de uitgebreide registratie voor de vijfde maal plaats. **De volgende uitgebreide registratie wordt in 2018 uitgevoerd en nadien minstens vijfjaarlijks**⁵. De gegevens van de uitgebreide registratie in 2015 zijn, net zoals die van vorige jaren, geanalyseerd en verwerkt tot een afzonderlijk rapport en terug te vinden op de website van het Vlaams Centrum Schuldenlast⁶.

⁵ Besluit van de Regering van 17 november 2017 houdende de regeling tot erkenning en subsidiëring van de instellingen voor schuldbemiddeling

⁶ Zie www.vlaamscentrumschuldenlast.be/onderzoek_en_registratie
Rapport basisregistratie 2017

4. ALGEMEEN OVERZICHT BASISREGISTRATIE 2014 - 2017

4.1. Cijfers basisregistratie

Tabel 1 geeft de cijfergegevens voor Vlaanderen weer die geregistreerd werden door de erkende instellingen voor schuldbemiddeling van 2014 tot 2017. Ook de geregistreerde gegevens van CAW Brussel (voorheen het CAW Archipel), dat door Vlaanderen als instelling voor schuldbemiddeling is erkend en actief is op het Brusselse grondgebied, zijn opgenomen in deze tabel.

In 2017 werd door de erkende instellingen voor schuldbemiddeling in totaal aan 59.929 gezinnen budgethulpverlening en/of schuldhulpverlening aangeboden (2016: 59.433, 2015: 60.212, 2014: 59.748). In 2015 werd de kaap van 60.000 gezinnen overschreden en ook het meeste aantal gezinnen geregistreerd. Ten opzichte van 2014 blijft het aantal geregistreerde gezinnen in 2017 nagenoeg constant. Opmerkelijk is wel de systematische afname van de totalen in rubriek B over de jaren heen: van 4.116 in 2014, 4.040 in 2015, 3.771 in 2016 naar 3.568 in 2017.

Opvallend is dat in 2017 het grootste aantal geregistreerde gezinnen (82,21% van het totale aantal) terug te vinden is in **rubriek A** (gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar geen procedure collectieve schuldenregeling liep). Die verhouding is goed vergelijkbaar met die van de voorgaande jaren (2016: 81,88%, 2015: 81,16%, 2014: 81,55%). Het absoluut cijfer van het totaal aantal gezinnen in rubriek A neemt in 2017 lichtje toe.

Binnen die **rubriek A** zijn over de periode 2014 - 2017 de grootste aantallen terug te vinden in de rubriek A.6 'schuldbemiddeling en budgetbeheer'. Die rubriek maakt over de periode 2014 -2017 ongeveer 30% van het aantal hulpverleningen uit maar hun aandeel neemt licht af. Zij wordt stevast op de voet gevolgd door de rubriek A.2 'budgetbeheer (uitsluitend)', dat wat toeneemt en rubriek A.4 'schuldbemiddeling (uitsluitend)'. Die laatst genoemde rubriek maakt steeds minstens 20% van het aantal hulpverleningen uit.

In **rubriek A** ligt de nadruk op schuldbemiddeling, al dan niet gecombineerd met één of meerdere bijkomende hulpverleningsmodules. In 58,62% van het aantal gezinnen in rubriek A wordt schuldbemiddeling, al dan niet gecombineerd met een andere vorm van hulpverlening, aangeboden. Dit aandeel is wat afgenomen ten opzichte van de vorige jaren (2016: 59,73%, 2015: 61,01%, 2014: 63,45%, 2013: 65,95%). Binnen budgethulpverlening kiest de hulpverlener stevast meer voor 'budgetbeheer (uitsluitend)' dan voor 'budgetbegeleiding (uitsluitend)'. Budgetbegeleiding met budgetbeheer gecombineerd komt erg weinig voor. Hetzelfde geldt voor schuldbemiddeling met budgetbegeleiding gecombineerd en schuldbemiddeling met budgetbegeleiding en budgetbeheer gecombineerd.

Tabel 1: Cijfers basisregistratie voor Vlaanderen 2014- 2017.⁷

Rubriek A: Gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar geen procedure collectieve schuldenregeling liep	2014		2015		2016		2017	
	AC	%	AC	%	AC	%	AC	%
A.1 budgetbegeleiding (uitsluitend)	4.693	9,63%	5.089	10,41%	5.420	11,14%	5.630	11,43%
A.2 budgetbeheer (uitsluitend)	12.192	25,02%	12.634	25,85%	12.846	26,40%	13.568	27,54%
A.3 budgetbegeleiding en budgetbeheer	927	1,90%	1.335	2,73%	1.334	2,74%	1.185	2,41%
A.4 schuldbemiddeling (uitsluitend)	10.002	20,53%	9.772	20,00%	9.753	20,04%	10.042	20,38%
A.5 schuldbemiddeling en budgetbegeleiding	4.150	8,52%	3.748	7,67%	3.443	7,08%	3.520	7,14%
A.6 schuldbemiddeling en budgetbeheer	15.278	31,36%	14.750	30,18%	14.328	29,44%	14.060	28,54%
A.7 schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer	1.480	3,04%	1.542	3,16%	1.538	3,16%	1.263	2,56%
Totaal aantal gezinnen rubriek A	48.722	100%	48.870	100%	48.662	100%	49.268	100%

⁷ Deze tabellen bevatten de meest geactualiseerde cijfers en vervangen vroegere tabellen.

Rubriek B: Gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep en waarbij de instelling voor schuldbemiddeling is aangesteld als schuldbemiddelaar

	2014		2015		2016		2017	
	AC	%	AC	%	AC	%	AC	%
B.1 zonder andere hulpverleningsmodules	924	22,45%	891	22,05%	710	18,83%	583	16,34%
B.2 in combinatie met budgetbegeleiding	64	1,55%	84	2,08%	73	1,94%	152	4,26%
B.3 in combinatie met budgetbeheer	1.953	47,45%	1.922	47,57%	1.961	52,00%	1.808	50,68%
B.4 in combinatie met budgetbegeleiding en budgetbeheer	65	1,58%	54	1,34%	49	1,30%	46	1,29%
B.5 in combinatie met schuldbemiddeling	30	0,73%	48	1,19%	25	0,66%	25	0,70%
B.6 in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbegeleiding	10	0,24%	23	0,57%	16	0,42%	9	0,25%
B.7 in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbeheer	907	22,04%	913	22,60%	902	23,92%	916	25,67%
B.8 in combinatie met schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en	163	3,96%	105	2,60%	35	0,93%	29	0,81%
Totaal aantal gezinnen rubriek B	4.116	100%	4.040	100%	3.771	100%	3.568	100%

Rubriek C: Gezinnen waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep en waarbij een externe schuldbemiddelaar is aangesteld

	2014		2015		2016		2017	
	AC	%	AC	%	AC	%	AC	%
C.1 in combinatie met budgetbegeleiding	771	11,16%	750	10,27%	738	10,54%	730	10,29%
C.2 in combinatie met budgetbeheer	2.655	38,42%	2.796	38,29%	2.984	42,64%	3.001	42,32%
C.3 in combinatie met budgetbegeleiding en budgetbeheer	220	3,18%	294	4,03%	198	2,83%	180	2,54%
C.4 in combinatie met schuldbemiddeling	1.103	15,96%	1.222	16,74%	906	12,94%	991	13,97%
C.5 in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbegeleiding	177	2,56%	203	2,78%	232	3,31%	193	2,72%
C.6 in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbeheer	1.730	25,04%	1.757	24,06%	1.652	23,60%	1.748	24,64%
C.7 in combinatie met schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en	254	3,68%	280	3,83%	290	4,14%	250	3,52%
Totaal aantal gezinnen rubriek C	6.910	100%	7.302	100%	7.000	100%	7.093	100%
TOTAAL AANTAL GEZINNEN IN BEGELEIDING (A + B + C)	59.748		60.212		59.433		59.929	

Rubrieken B en C zijn die waar schuldhulpverlening en/of budgethulpverlening in combinatie met een procedure collectieve schuldenregeling worden aangeboden.

Gezinnen waarvoor in 2017 een collectieve schuldenregeling liep (**rubrieken B en C**) zijn duidelijk in de minderheid. Die vaststelling geldt ook voor de overige jaren (2014, 2015 en 2016).

Vergelijking van de totale aantallen van rubriek B met rubriek C toont aan dat van alle geregistreerde gezinnen, waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep, in 2017 in twee derde (66,53%) een externe schuldbemiddelaar is aangesteld. Dit cijfer is vergelijkbaar met dat van het voorgaande jaren, hoewel het licht stijgt (2016: 64,99%, 2015: 64,38%, 2014: 62,67%). Erkende instellingen voor schuldbemiddeling die binnen een lopende procedure collectieve schuldenregeling zelf als schuldbemiddelaar zijn aangesteld (rubriek B) zijn duidelijk in de minderheid.

In tegenstelling tot rubriek A ligt in **rubriek B** de nadruk op de (gecombineerde) hulpverlening met budgetbeheer. In 2017 wordt net in meer dan de helft (50,68%) van het aantal hulpverleningen collectieve schuldenregeling enkel met budgetbeheer gecombineerd. Dat cijfer is goed vergelijkbaar met voorgaande jaren, met een piekwaarde in 2016 (52,00%).

Budgetbeheer wordt trouwens in **rubriek B** veelal gecombineerd aangeboden met schuldbemiddeling (2017: 25,67%, 2016: 23,92%, 2015: 22,60%, 2014: 22,04%). Samengeteld betekent dit dat budgetbeheer binnen **rubriek B** steeds voor minstens 70% wordt aangeboden.

Die gecombineerde hulpverlening met enkel budgetbeheer is ook in **rubriek C** (rubriek C.2) de meest voorkomende. Over de periode 2014 - 2017 komt die steevast in meer dan één derde van het aantal hulpverleningen voor. Die vorm van hulpverlening wint trouwens aan belang: van 38,42% in 2014 naar 42,32% in 2017. Zoals in rubriek B, wordt ook in **rubriek C** budgetbeheer veelal met schuldbemiddeling gecombineerd (2017: 24,64%, 2016: 23,60%, 2015: 24,06%, 2014: 25,04%). Of nog, samengeteld betekent dit dat budgetbeheer ook in rubriek C voor pakweg 60% of meer wordt aangeboden.

In **rubriek B** zijn gezinnen in budgetbegeleiding duidelijk in de minderheid. Die vaststelling geldt niet voor **rubriek C**. Waar binnen een procedure collectieve schuldenregeling een externe schuldbemiddelaar is aangesteld (**rubriek C**), neemt de instelling in 2017 in 10,29% van het aantal hulpverleningen budgetbegeleiding op (2014: 11,16%, 2015: 10,27%, 2016: 10,54%). Gaandeweg de jaren neemt het aandeel heel licht af.

In 2017 volstaat in 49,76% van het aantal hulpverleningen één hulpverleningsmodule. Dit cijfer neemt licht toe in vergelijking met voorgaande jaren (2014: 46,55%, 2015: 47,14%, 2016: 48,34%). Dit betekent eveneens dat voor de periode 2014 - 2017 in meer dan de helft van het aantal geregistreerde gezinnen één enkele hulpverleningsmodule onvoldoende is. Bijgevolg wordt hulpverlening gecombineerd of achtereenvolgens aangeboden (zo kan bijvoorbeeld budgetbegeleiding door budgetbeheer worden gevolgd, of nog, met schuldbemiddeling worden gecombineerd).

4.2. Cijfers ingezette hulpverleningsmodules

Tabellen 2 tot en met 5 geven de ingezette hulpverleningsmodules over 2014 - 2017 opgesplitst weer naargelang budgetbegeleiding, budgetbeheer of schuldbemiddeling werd verleend en / of een erkende instelling voor schuldbemiddeling binnen een procedure collectieve schuldenregeling werd aangesteld.

Tabellen 2 tot en met 5 zijn als volgt opgevat: de totale aantallen verschillende hulpverleningsmodules, ongeacht of die uitsluitend of in gecombineerde vorm werden verleend, worden geregistreerd. Zo bijvoorbeeld bedraagt het aantal gezinnen in schuldbemiddeling in Vlaanderen in 2017 33.046: dit getal is de som van alle gezinnen waarvoor schuldbemiddeling werd aangeboden, ongeacht de rubriek (A, B of C) waar die hulpverlening voorkomt en ongeacht of schuldbemiddeling in combinatie met andere vormen van hulpverlening werd aangeboden.

Waar tabel 1 het aantal geregistreerde gezinnen weergeeft, focussen tabellen 2 tot en met 5 zich op het aantal geregistreerde hulpverleningsmodules 'in se'. De totale aantallen in tabel 1 zijn daarom niet vergelijkbaar met die van tabellen 2 tot en met 5.

De gegevens van tabellen 2 tot en met 5 zijn visueel weergegeven in grafiek nr. 1. De data zijn opgesplitst per jaar en naargelang de aard van de aangeboden hulpverlening.

Tabel 2: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules Vlaanderen 2017.

Ingezette hulpverleningsmodules Vlaanderen (2017)	Vlaanderen	
	AC	%
Budgetbegeleiding	13.187	15,01%
Budgetbeheer	38.054	43,32%
Schuldbemiddeling	33.046	37,61%
CSR - aanstelling	3.568	4,06%
Totaal aantal hulpverleningsmodules	87.855	100%

Tabel 3: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules Vlaanderen 2016.

Ingezette hulpverleningsmodules Vlaanderen (2016)	Vlaanderen	
	AC	%
Budgetbegeleiding	13.366	15,12%
Budgetbeheer	38.117	43,12%
Schuldbemiddeling	33.120	37,48%
CSR - aanstelling	3.771	4,27%
Totaal aantal hulpverleningsmodules	88.374	100%

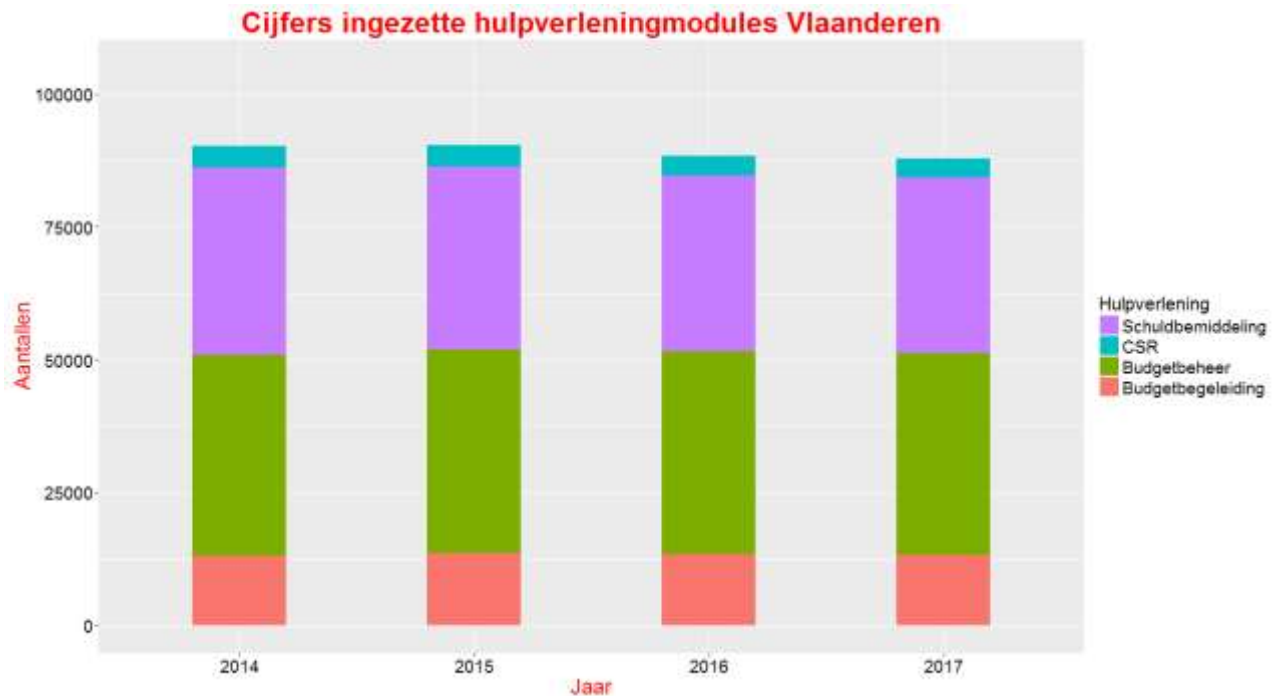
Tabel 4: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules Vlaanderen 2015.

Ingezette hulpverleningsmodules Vlaanderen (2015)	Vlaanderen	
	AC	%
Budgetbegeleiding	13.507	14,96%
Budgetbeheer	38.382	42,51%
Schuldbemiddeling	34.363	38,06%
CSR - aanstelling	4.040	4,47%
Totaal aantal hulpverleningsmodules	90.292	100%

Tabel 5: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules Vlaanderen 2014.

Ingezette hulpverleningsmodules Vlaanderen (2014)	Vlaanderen	
	AC	%
Budgetbegeleiding	12.974	14,38%
Budgetbeheer	37.824	41,94%
Schuldbemiddeling	35.284	39,12%
CSR - aanstelling	4.116	4,56%
Totaal aantal hulpverleningsmodules	90.198	100%

Grafiek 1: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules Vlaanderen (2014 – 2017).

In Vlaanderen daalt het totaal aantal aangeboden hulpverleningsmodules over de periode 2014 -2017. In 2017 bedroeg dit totale aantal 87.855, in 2016 werden er nog 88.374 verschillende hulpverleningsmodules aangeboden. Hiermee wordt de dalende tendens over de periode 2014 -2017 bevestigd (2014: 90.198, 2015: 90.292). Het totaal is in Vlaanderen over de periode 2014 - 2017 met 2,60% afgenomen.

In 2017 is budgetbeheer (43,32%) koploper binnen de hulpverlening, op de voet gevolgd door schuldbemiddeling (37,61%). Hiermee wordt dezelfde volgorde als die in 2016, 2015 en 2014 aangehouden, Het aandeel budgetbeheer neemt vanaf 2015 lichtjes toe (2017: 43,32%, 2016: 43,12%, 2015: 42,51%, 2014: 41,94%) terwijl het aandeel schuldbemiddeling tot 2016 wat afneemt en in 2017 stabiliseert (2017: 37,61%, 2016: 37,46%, 2015: 38,06%, 2014: 39,12%). Het verschil tussen beide hulpverleningsmodules neemt gaandeweg de jaren wat toe. Hulpverlening waar budgetbegeleiding is opgenomen komt het minst voor: zij bedraagt in 2017 15,01%. Dit cijfer is vergelijkbaar met dat van de jaren voorheen. Het aandeel aanstellingen als schuldbemiddelaar binnen een lopende procedure collectieve schuldenregeling blijft erg laag. Dit cijfer schommelt om en bij de 4 procent en neemt over de periode 2014 - 2017 licht af.

4.3. Vergelijking met de cijfers van de Nationale Bank van België.

4.3.1. SCHULDBEMIDDELINGEN.

Een aantal cijfergegevens van de jaarlijks basisregistratie kunnen - zij het met de nodige nuanceringsen - worden vergeleken met die van andere bronnen. De databank van de Centrale voor kredieten aan particulieren van de Nationale Bank van België is hiervoor geschikt. Die databank bevat onder meer informatie over consumentenkredieten en hypothecaire kredieten.

De Centrale voor kredieten aan particulieren van de Nationale Bank van België is één van de instrumenten die door de Belgische overheid is ingesteld om overmatige schuldenlast bij gezinnen te bestrijden. Deze centrale registreert sinds 2003 alle consumentenkredieten en hypothecaire kredieten die in België door natuurlijke personen worden afgesloten. Het gaat daarbij om kredieten die om privédoeleinden worden aangeaan. De centrale registreert eveneens de eventuele betalingsachterstanden die uit deze kredieten voortvloeien.

De gegevens over de kredietovereenkomsten en de identiteit van de kredietnemers worden aan de Nationale Bank meegedeeld door de kredietgevers. Dit zijn bankinstellingen, maatschappijen die gespecialiseerd zijn in consumentenkrediet of hypothecair krediet, kredietkaartmaatschappijen en verzekeraars die hypothecair krediet toekennen alsook verkopers die verkopen op afbetaling verrichten.

Die gegevens worden op jaarbasis verwerkt. Dit laat toe om de evolutie van het aantal geregistreerde kredietnemers, kredietovereenkomsten, betalingsachterstanden en berichten van collectieve schuldenregelingen enerzijds en bepaalde activiteitsindicatoren van de Centrale in kaart te brengen⁸.

Kortom, het jaarlijks statistisch verslag van de Centrale voor kredieten aan particulieren van de Nationale Bank van België bevat onder meer volgende gegevens:

- Uitstaande contracten, betalingsachterstanden en hun kredietnemers:
 - Contracten en betalingsachterstanden;
 - Kredietnemers.

- Nieuwe contracten, betalingsachterstanden en hun kredietnemers:
 - Contracten en betalingsachterstanden;
 - Kredietnemers;
 - Kredietbedrag.

- Uitstaande collectieve schuldenregelingen:
 - Per arrondissement;
 - Aandeel van de bevolking met een collectieve schuldenregeling;
 - Volgens de totale duur van de procedure;
 - Volgens aantal achterstallige contracten;
 - Aandeel van de personen met een achterstallig contract die een beroep doen op de procedure van collectieve schuldenregeling.

- Nieuwe collectieve schuldenregelingen:
 - Jaarlijkse evolutie;
 - Volgens leeftijd van de schuldenaar.

In tegenstelling tot de gegevens van de basisregistratie, bevat de Centrale voor kredieten aan particulieren van de Nationale Bank van België geen gegevens over budgethulpverlening (budgetbegeleiding en budgetbeheer). Wel bevat die Centrale onder meer gegevens over het aantal personen met achterstallige contracten per provincie.

De basisregistratie bevat onder meer het aantal gezinnen in schuldbemiddeling en, als zwaarste vorm van schuldbemiddeling, het aantal gezinnen opgenomen in een procedure collectieve schuldenregeling bij de erkende instellingen voor schuldbemiddeling. Die gegevens zijn per provincie beschikbaar.

In principe zijn die gezinnen ook in het bestand van de Centrale voor kredieten aan particulieren van de Nationale Bank van België opgenomen. De basisregistratie registreert het aantal gezinnen daar waar de Centrale het aantal natuurlijke personen bevat. Aangezien één gezin meerdere natuurlijke personen kan omvatten, is een vergelijking van de gegevens tussen de basisregistratie en de Centrale voor kredieten aan particulieren van de Nationale Bank van België mogelijk

⁸ Zie https://www.nbb.be/doc/cr/ccp/publications/bro_ckpstat2017n_18012018.pdf
Rapport basisregistratie 2017

onderwerp voor discussie. Die vergelijking duidt dan op het minimum aantal personen dat bereikt wordt door de instellingen voor schuldbemiddeling.

Tabellen 6 tot en met 9 geven de cijfers van het aantal bij de NBB geregistreerde personen met achterstallige contracten en het aantal gezinnen in schuldbemiddeling en collectieve schuldenregeling bij de erkende instellingen voor schuldbemiddeling in Vlaanderen weer. De verhouding tussen die gegevens zijn opgenomen in de laatste kolom van voornoemde tabellen. Die verhouding wordt uitgedrukt als percentage, oftewel de proportie van het aantal gezinnen in schuldbemiddeling / collectieve schuldenregeling ten opzichte van het aantal achterstallige contracten. Zoals vermeld in vorige alinea wordt hiermee het minimum aantal personen, dat kan worden bereikt, gedeut. De gegevens worden per provincie en voor de periode 2014 - 2017 weergegeven. De gegevens van CAW Brussel (voorheen CAW Archipel) zijn hier niet weerhouden. De verhouding tussen het aantal gezinnen in schuldbemiddeling - collectieve schuldenregeling / aantal achterstallige contracten is in grafiek 2 opgenomen.

Tabel 6: Aantal gezinnen in schuldbemiddeling (erkende instellingen voor schuldbemiddeling) - aantal achterstallige personen (Nationale Bank van België) - gegevens over 2017

Provincie	Aantal personen met achterstallige contracten einde 2017	Aantal gezinnen schuldbemiddeling 2017	Verhouding aantal gezinnen / personen met achterstallige contracten
Antwerpen	39.281	7.393	18,82%
Vlaams-Brabant	20.818	4.777	22,95%
Limburg	18.488	4.885	26,42%
Oost - Vlaanderen	33.117	10.486	31,66%
West - Vlaanderen	24.146	11.885	49,22%
Totaal	135.850	39.426	29,02%

Tabel 7: Aantal gezinnen in schuldbemiddeling (erkende instellingen voor schuldbemiddeling) - aantal achterstallige personen (Nationale Bank van België) - gegevens over 2016

Provincie	Aantal personen met achterstallige contracten einde 2016	Aantal gezinnen schuldbemiddeling 2016	Verhouding aantal gezinnen / personen met achterstallige contracten
Antwerpen	40.490	7.893	19,49%
Vlaams-Brabant	21.383	4.857	22,71%
Limburg	19.152	4.912	25,65%
Oost - Vlaanderen	33.661	10.414	30,94%
West - Vlaanderen	24.755	11.621	46,94%
Totaal	139.441	39.697	28,47%

Tabel 8: Aantal gezinnen in schuldbemiddeling (erkende instellingen voor schuldbemiddeling) - aantal achterstallige personen (Nationale Bank van België) - gegevens over 2015

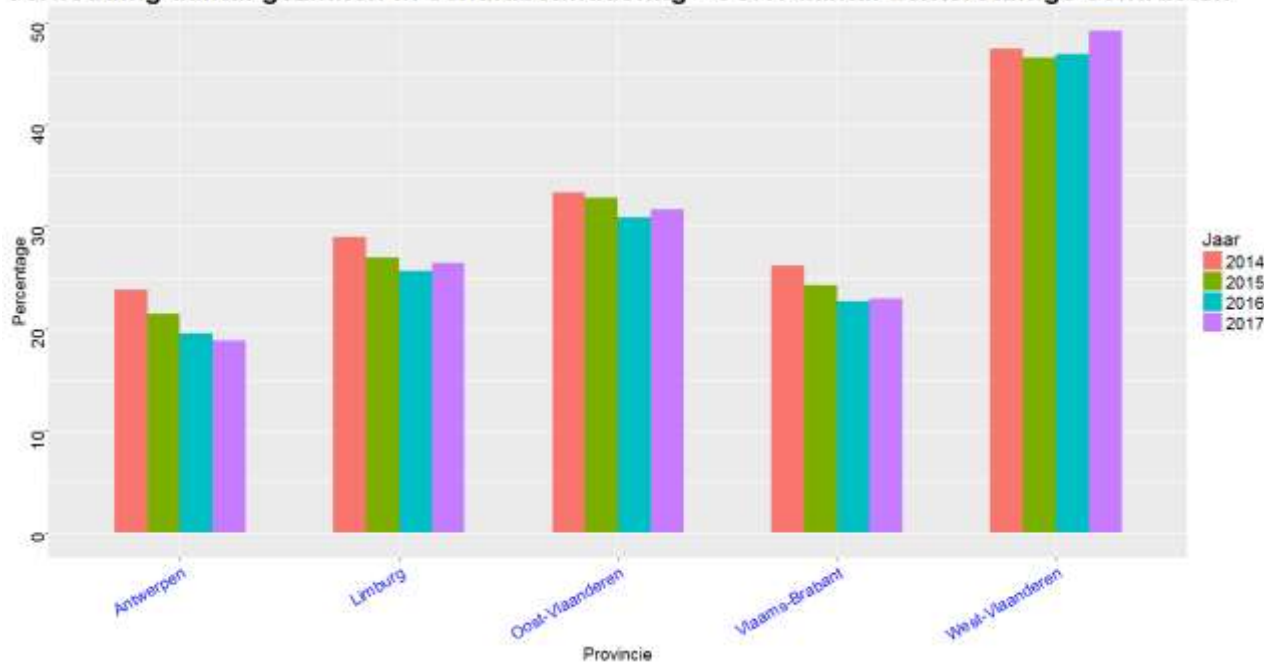
Provincie	Aantal personen met achterstallige contracten einde 2015	Aantal gezinnen schuldbemiddeling 2015	Verhouding aantal gezinnen / personen met achterstallige contracten
Antwerpen	39.627	8.498	21,44 %
Vlaams-Brabant	20.876	5.059	24,23%
Limburg	19.358	5.214	26,93%
Oost - Vlaanderen	32.878	10.781	32,79%
West - Vlaanderen	24.456	11.398	46,61%
Totaal	137.195	40.950	29,85%

Tabel 9: Aantal gezinnen in schuldbemiddeling (erkende instellingen voor schuldbemiddeling) - aantal achterstallige personen (Nationale Bank van België) - gegevens over 2014

Provincie	Aantal personen met achterstallige contracten einde 2014	Aantal gezinnen schuldbemiddeling 2014	Verhouding aantal gezinnen / personen met achterstallige contracten
Antwerpen	38.172	9.099	23,84%
Vlaams-Brabant	19.950	5.221	26,17%
Limburg	19.010	5.517	29,02%
Oost - Vlaanderen	31.787	10.598	33,34%
West - Vlaanderen	24.043	11.403	47,43%
Totaal	132.962	41.838	31,47%

Grafiek 2: Verhouding tussen het aantal gezinnen in schuldbemiddeling – collectieve schuldenregeling / aantal achterstallige contracten (in %)

Verhouding aantal gezinnen in schuldbemiddeling - CSR / aantal achterstallige contracten

Het totaal aantal personen met achterstallige contracten stijgt van 132.962 in 2014 naar 135.850 in 2017 met een piekwaarde van 139.441 in 2016. Dit betekent een stijging van 2,17%. Die vaststelling staat in contrast tot het aantal gezinnen in schuldbemiddeling / collectieve schuldenregeling, zoals aangeleverd door de erkende instellingen voor schuldbemiddeling in Vlaanderen: van 41.838 in 2014 dalen die naar 39.426 in 2017. De procentuele daling bedraagt afgerond 5,77%.

West - Vlaanderen is zowel voor de gehele periode 2014 - 2017 die provincie met de hoogste verhouding aantal gezinnen ten opzichte van het aantal personen met achterstallige contracten. In 2014 was in die provincie bijna de helft van het aantal personen (47,43%) met minstens één achterstallig contract in schuldbemiddeling bij een erkende instelling voor schuldbemiddeling. Dit aandeel neemt vanaf 2016 lichtjes toe met een piekwaarde in 2017 (2014: 47,43%, 2015: 46,61%,

2016: 46,94%, 2017: 49,22%). Het aandeel voor die provincie blijft in vergelijking met de andere provincies opmerkelijk hoog.

De provincie Oost-Vlaanderen neemt in de periode 2014 - 2017 steevast een tweede plaats in. De verhouding aantal gezinnen ten opzichte van het aantal personen met achterstallige contracten bedraagt voor die provincie ongeveer één derde.

Nadien volgen de provincies Limburg, Vlaams-Brabant en Antwerpen. De verhouding tussen het aantal gezinnen in schuldbemiddeling en het aantal personen met achterstallige contracten is voor de provincie Antwerpen in 2017 tot 18,82% gedaald en neemt steevast het laagste aandeel voor haar rekening (2014: 23,84%, 2015: 21,44%, 2016: 19,49%). Opmerkelijk voor Antwerpen is dat het verhouding tussen het aantal gezinnen in schuldbemiddeling en het aantal achterstallige contracten minder dan de helft bedraagt van die van West-Vlaanderen.

4.3.2. COLLECTIEVE SCHULDENREGELINGEN.

De gegevensbank van de Centrale voor kredieten aan particulieren van de Nationale Bank bevat cijfermateriaal van het aantal lopende berichten collectieve schuldenregelingen (aantal personen). De geregistreerde gegevens in rubrieken B en C van de basisregistratie - dit zijn de rubrieken waarbij bij gezinnen een procedure collectieve schuldenregeling werd opgestart of lopende is - kunnen hiermee worden vergeleken.

Tabel 10 geeft voor Vlaanderen het aantal lopende berichten van collectieve schuldenregeling per gerechtelijk arrondissement over de periode 2014 - 2017 jaarlijks weer. Vanaf 2015 is het verschil met het voorgaande jaar tussen haakjes als percentage vermeld. De laatste kolom van tabel 10 bevat het procentueel verschil tussen het aantal lopende berichten collectieve schuldenregelingen van 2014 en 2017.

Om gegevens enerzijds van de basisregistratie met anderzijds die van de Nationale Bank van België met elkaar te vergelijken, worden in tabel 10 slechts de data van de Vlaamse gerechtelijke arrondissementen weerhouden.

Tabel 10: Aantal lopende berichten van collectieve schuldenregeling per gerechtelijk arrondissement 2014 - 2017 gedeeltelijke weergave⁹

Gerechtelijk arrondissement	2014	2015 (+/-%)	2016 (+/-%)	2017(+/-%)	Vershil 2014 - 2017 (in %)
Aalst	2.851	2.956 (+3,68%)	2.915 (-1,39%)	2.927 (+0,41%)	2,67%
Antwerpen	7.640	7.405 (-3,08%)	7.239 (-2,24%)	6.811 (-5,91%)	-10,85%
Brugge	2.318	2.272 (-1,98%)	2.180 (-4,05%)	2.126 (-2,48%)	-8,28%
Dendermonde	2.133	2.195 (+2,91%)	2.184 (-0,50%)	2.094 (-4,12%)	-1,83%
Diksmuide	354	394 (+11,30%)	428 (+8,63%)	416 (-2,80%)	17,51%
Eeklo	1.000	1.000 (0,00%)	1.030 (+3,00%)	1.020 (-0,97%)	2,00%
Gent	4.901	5.136 (+4,79%)	5.254 (+2,30%)	5.155 (-1,88%)	5,18%
Halle-Vilvoorde	3.186	3.292 (+3,33%)	3.364 (+2,19%)	3.423 (+1,75%)	7,44%
Hasselt	3.706	3.862 (+4,21%)	3.793 (-1,79%)	3.762 (-0,82%)	1,51%
Ieper	808	795 (-1,61%)	836 (+5,16%)	815 (-2,51%)	0,87%
Kortrijk	1.943	2.029 (+4,43%)	2.101 (+3,55%)	1.991 (-5,24%)	2,47%
Leuven	3.292	3.373 (+2,46%)	3.422 (+1,45%)	3.397 (-0,73%)	3,19%
Maaseik	1.779	1.789 (+0,56%)	1.777 (-0,67%)	1.746 (-1,74%)	-1,85%
Mechelen	2.459	2.559 (+4,07%)	2.583(+0,94%)	2.513 (-2,71%)	2,20%
Oostende	1.819	1.770 (-2,69%)	1.687(-4,69%)	1.657 (-1,78%)	-8,91%
Oudenaarde	783	785 (+0,26%)	808 (+2,93%)	812 (+0,50%)	3,70%
Roeselare	1.248	1.287 (+3,12%)	1.317 (+2,33%)	1.246 (-5,39%)	-0,16%
Sint-Niklaas	2.213	2.254 (+1,85%)	2.208 (-2,04%)	2.228 (+0,91%)	0,68%
Tielt	707	734 (+3,82%)	728 (-0,82%)	707 (-2,88%)	0,00%
Tongeren	1.764	1.807 (+2,44%)	1.787 (-1,11%)	1.773 (-0,78%)	0,51%
Turnhout	2.031	2.146 (+5,66%)	2.156 (+0,47%)	2.158 (+0,09%)	6,25%
Veurne	446	452 (+1,35%)	454 (+0,44%)	465 (+2,42%)	4,26%
Totaal	49.381	50.292 (+1,84%)	50.251 (-0,08%)	49.242 (-2,01%)	-0,28%

⁹ Zie : https://www.nbb.be/doc/cr/ccp/publications/bro_ckpstat2015n_20012016.pdf
Rapport basisregistratie 2017

Einde 2017 bedraagt het totale aantal 'Vlaamse' uitstaande berichten collectieve schuldenregeling 49.242 en haalt hiermee net niet meer de kaap van 50.000 berichten zoals in 2015 en 2016. Dit aantal is in vergelijking met voorgaande jaren zeer licht afgenomen (2015: 50.292, 2016: 50.251, 2017: 49.242). De daling bedraagt voor alle opgenomen arrondissementen over de periode 2014 - 2017 samen 0,28%.

Op zes arrondissementen na noteren ze allen een stijging van het aantal lopende berichten collectieve schuldenregeling. Wijzigingen verschillen aanzienlijk per arrondissement. Voornaamste stijgers zijn de arrondissementen Diksmuide (+17,51%), Halle-Vilvoorde (+7,44%) en Turnhout (6,25%).

Voornaamste dalingen zijn te noteren in arrondissementen Antwerpen (-10,85%), Oostende (-8,91%) en Brugge (-8,28%).

In de periode 2014 - 2017 stijgt het totaal aantal berichten van collectieve schuldenregeling alleen in 2015 (+1,84%) om nadien te dalen. De sterkste daling situeert zich overigens in 2017 (-2,01%) en overtreft daarmee die van 2016 (-0,08%). Die daling is op zijn minst opmerkelijk.

Maar, 4 van de 22 opgenomen arrondissementen (Halle-Vilvoorde, Oudenaarde, Turnhout en Veurne) noteren jaar na jaar een stijging van hun aantal lopende berichten collectieve schuldenregeling. Arrondissementen Antwerpen, Brugge en Oostende daarentegen noteren jaar na jaar een daling. Die dalingen zijn verhoudingsgewijs groter dan die stijgingen. Koplopers zijn het arrondissement Antwerpen met een daling van 10,85% en Diksmuide (+17,51%).

Het aantal dossiers collectieve schuldenregeling in de basisregistratie (rubrieken B + C) is over de periode 2014 -2017 met 3,31% afgenomen. Deze vaststelling volgt daarmee dezelfde dalende tendens als die van lopende berichten van collectieve schuldenregeling per gerechtelijk arrondissement over diezelfde periode.

Nochtans zetten de erkende instellingen voor schuldbemiddeling sterk in op hulpverlening voor die gezinnen in een procedure collectieve schuldenregeling. Waar de erkende instelling voor schuldbemiddeling zelf aangesteld werd als schuldbemiddelaar (rubriek B), zetten zij in 2017 voor 7,25% zelf in op hulpverlening¹⁰ (2014: 8,34%, 2015: 8,03%, 2016: 7,50%). Bij aanstelling van een externe schuldbemiddelaar, verhogen die cijfers aanzienlijk¹¹ (2014: 15,27%, 2015: 15,79%, 2016: 15,06%, 2017: 15,53%). Gaandeweg betekent dit dat de erkende instellingen voor schuldbemiddeling jaar na jaar voor pakweg 23% of meer actief hulpverlening aanbieden binnen een procedure collectieve schuldenregeling.

De vergelijking van gegevens van de basisregistratie met gegevens van de Nationale Bank van België moet evenwel met de nodige voorzichtigheid te gebeuren:

- De databank van de Centrale voor kredieten aan particulieren van de Nationale Bank van België geeft de toestand weer per 31 december van het kalenderjaar, terwijl de basisregistratie het totale aantal gezinnen collectieve schuldenregeling over een volledig kalenderjaar weergeeft;
- De Centrale voor kredieten aan particulieren van de Nationale Bank registreert het aantal natuurlijke personen. De basisregistratie omvat het aantal gezinnen.

¹⁰ Totalen van rubriek B/ totalen van tabel 10

¹¹ Totalen van rubriek C/ (totalen van tabel 10 - totalen van rubriek B)

5. CIJFERS BASISREGISTRATIE PER PROVINCIE

Een globaal overzicht van het aantal gezinnen in begeleiding per provincie is terug te vinden in de overzichtstabel (tabel 11) hieronder.

In het bijlagenrapport “Vlaamse gezinnen in budget- en/of schuldhulpverlening: cijfergegevens 2014 - 2017 - bijlagenrapport” worden de gedetailleerde gegevens van het aantal geregistreerde gezinnen per provincie weergegeven.

Aangezien het CAW Brussel uitsluitend actief is voor personen en gezinnen op Brussels grondgebied, worden hun gegevens niet opgenomen in de provinciale cijfers.

Tabel 11: Overzichtstabel cijfers basisregistratie per provincie (2014 - 2017).

	2014	2015	2016	2017	Vershil 2014 - 2017 (in %)
Antwerpen	13.661	13.373 (-2,11%)	13.217 (-1,17%)	13.096 (-0,92%)	-4,14%
Limburg	7.967	7.691 (-3,46%)	7.266 (-5,53%)	7.260 (-0,08%)	-8,87%
Oost- Vlaanderen	14.043	14.799 (+5,38%)	14.886 (+0,59%)	14.937 (+0,34%)	+6,37%
Vlaams-Brabant	7.633	7.550 (-1,09%)	7.325 (-2,98%)	7.484 (+2,17%)	-1,95%
West-Vlaanderen	16.182	16.479 (+1,84%)	16.380 (-0,60%)	16.872 (+3,00%)	+4,26%
Totaal	59.486	59.892 (+0,68%)	59.074 (-1,37%)	59.649 (+0,97%)	+0,27%

Die provinciale cijfers tonen aan dat het grootste aantal geregistreerde gezinnen terug te vinden is in de provincie West-Vlaanderen. Nadien volgen Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Vlaams-Brabant en tot slot Limburg. De volgorde voor de drie provincies met hoogste aantallen geldt voor de volledige periode 2014- 2017. Waar Vlaams-Brabant voor 2014 en 2015 een laatste plaats innam en Limburg een voorlaatste, wisselt hun volgorde in 2016 en 2017.

In de periode 2014 - 2017 blijft het totaal aantal geregistreerde gezinnen nagenoeg constant: hun aantal is in 2017 in vergelijking met 2014 met 0,27% gestegen. Daarenboven zijn de jaarlijkse schommelingen over die periode minimaal.

Opmerkelijke vaststelling is in 2017 de toename in vergelijking met 2014 van het aantal geregistreerde gezinnen in Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen met respectievelijk 6,37% en 4,26%. Daarenboven neemt in de provincie Oost-Vlaanderen het aantal geregistreerde gezinnen jaar na jaar toe. Datzelfde geldt, met uitzondering van 2016, voor de provincie West-Vlaanderen.

In de overige drie provincies dalen de cijfers, met Limburg op kop (8,87%). Die provincie en ook de provincie Antwerpen noteren jaar na jaar een afname in hun totaal aantal geregistreerde gezinnen, hetgeen meteen verantwoordelijk is voor de totale afname van de cijfers in 2017 in vergelijking met 2014.

Zoals de cijfers van de basisregistratie voor Vlaanderen (zie tabel 1) aantonen, zijn ook voor elke provincie de grootste aantallen terug te vinden in rubriek A (Gezinnen waarvoor in het registratiejaar geen collectieve schuldenregeling liep - zie “Vlaamse gezinnen in budget- en/of schuldhulpverlening: cijfergegevens 2014 - 2017 - bijlagenrapport”). Die vaststelling geldt voor de hele periode 2014 -2017.

De verhoudingen tussen het aantal gezinnen in rubriek A (gezinnen waarvoor in het voorbije jaar geen procedure collectieve schuldenregeling liep) tot het totaal aantal geregistreerde gezinnen is voor elke provincie wat verschillend en zijn in tabel 12 opgenomen.

Tabel 12: Verhouding tussen aantal gezinnen in rubriek A ten opzichte van het totale aantal gezinnen.

	2014	2015	2016	2017	Vershil 2014 - 2017
Antwerpen	85,65%	84,95%	86,10%	86,90%	+1,25%
Limburg	76,08%	75,62%	75,42%	76,29%	+0,21%
Oost- Vlaanderen	81,41%	81,30%	81,88%	81,29%	-0,12%
Vlaams-Brabant	76,77%	74,42%	75,18%	75,13%	-1,64%
West-Vlaanderen	82,87%	83,31%	83,97%	84,79%	+1,92%

Tabel 12 toont aan dat voor minstens drie kwart van alle geregistreerde gezinnen geen procedure collectieve schuldenregeling loopt. Koploper hierbij is Antwerpen met steevast minstens 85% van het aantal geregistreerde gezinnen. Nadien volgen West en Oost - Vlaanderen, Limburg en Vlaams-Brabant. Voor Limburg en Vlaams-Brabant was alleen hun volgorde in 2014 net omgekeerd. Per provincie blijven de cijfers jaar na jaar vrij constant.

Ook zijn de verschillen tussen 2014 en 2017 voor elke provincie minimaal.

Tabellen 13 tot en met 16 geven de ingezette hulpverleningsmodules over 2014 - 2017 opgesplitst weer naargelang budgetbegeleiding, budgetbeheer of schuldbemiddeling werd verleend en / of een erkende instelling voor schuldbemiddeling binnen een procedure collectieve schuldenregeling werd aangesteld. De totale aantallen verschillende hulpverleningsmodules, ongeacht of die uitsluitend of in gecombineerde vorm werden verleend, worden geregistreerd. Zoals ook onder punt 4.2 vermeld, focussen tabellen 13 tot en met 16 zich op het aantal geregistreerde hulpverleningsmodules 'in se'.

Tabel 13: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules per provincie 2017

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Budgetbegeleiding	3.214 (17,41%)	1.961 (18,82%)	3.775 (16,31%)	1.750 (16,46%)	2.335 (9,24%)
Budgetbeheer	8.548 (46,29%)	4.183 (40,15%)	8.852 (38,94%)	4.943 (46,49%)	11.451 (45,33%)
Schuldbemiddeling	6.321 (34,24%)	3.845 (36,91%)	8.933 (39,30%)	3.804 (38,87%)	10.025 (39,68%)
CSR – aanstelling	380 (2,06%)	429 (4,12%)	1.171 (5,15%)	135 (1,27%)	1.453 (5,75%)
Totaal	18.463 (100%)	10.418 (100%)	22.731 (100%)	10.632 (100%)	25.264 (100%)

Tabel 14: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules per provincie 2016.

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Budgetbegeleiding	3.404 (17,69%)	1.710 (16,24%)	4.079 (17,90%)	1.674 (15,61%)	2.267 (9,20%)
Budgetbeheer	8.668 (45,04%)	4.506 (42,78%)	8.653 (37,98%)	4.968 (46,33%)	11.235 (45,59%)
Schuldbemiddeling	6.769 (35,18%)	3.853 (36,58%)	8.870 (38,93%)	3.908 (36,44%)	9.589 (38,92%)
CSR – aanstelling	402 (2,09%)	463 (4,40%)	1.183 (5,19%)	174 (1,62%)	1.549 (6,29%)
Totaal	19.243	10.532	22.785	10.724	24.640

Tabel 15: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules per provincie 2015.

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Budgetbegeleiding	3.361 (17,03%)	1.768 (15,92%)	4.227 (18,31%)	1.726 (15,39%)	2.247 (9,08%)
Budgetbeheer	8.627 (43,72%)	4.629 (41,68%)	8.381 (36,30%)	5.072 (45,23%)	11.576 (46,76%)
Schuldbemiddeling	7.337 (37,18%)	4.220 (38,00%)	9.165 (39,69%)	4.173 (37,21%)	9.349 (37,77%)
CSR – aanstelling	408 (2,07%)	488 (4,39%)	1.318 (5,71%)	243 (2,17%)	1.583 (6,39%)
Totaal	19.733	11.105	23.091	11.214	24.755

Tabel 16: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules per provincie 2014.

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Budgetbegeleiding	3.503 (17,29%)	1.730 (15,08%)	3.912 (17,44%)	1.788 (15,74%)	1.944 (7,97%)
Budgetbeheer	8.381 (41,37%)	4.834 (42,13%)	8.124 (36,22%)	4.894 (43,08%)	11.491 (47,13%)
Schuldbemiddeling	7.914 (39,06%)	4.401 (38,35%)	9.095 (40,55%)	4.454 (39,21%)	9.325 (38,24%)
CSR – aanstelling	461 (2,28%)	510 (4,44%)	1.298 (5,79%)	224 (1,97%)	1.623 (6,66%)
Totaal	20.259	11.475	22.429	11.360	24.383

Die tabellen tonen aan dat “gaandeweg” voornamelijk budgetbeheer wordt aangeboden, gevolgd door schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en tot slot schuldbemiddeling als schuldbemiddelaar aangesteld in een procedure collectieve schuldenregeling.

Alle provincies boden in 2014 in eerste plaats budgetbeheer aan, op de voet gevolgd door schuldbemiddeling. Nadien volgen budgetbegeleiding en schuldbemiddeling als schuldbemiddelaar aangesteld binnen een procedure collectieve schuldenregeling. Die volgorde geldt niet voor de provincie Oost-Vlaanderen, waar schuldbemiddeling op de eerste plaats komt en door budgetbeheer wordt gevolgd.

Diezelfde rangorde geldt ook voor alle provincies voor de overige jaren (2015, 2016 en 2017).

Budgetbeheer als ingezette hulpverleningsmodule wordt voor alle jaren (2014, 2015, 2016 en 2017) en voor alle provincies voor meer dan 40% aangeboden, Oost-Vlaanderen uitgezonderd. In die provincie wordt voor de gehele periode net geen 40% budgetbeheer genoteerd.

Schuldbemiddeling als ingezette hulpverleningsmodule wordt voor alle jaren (2014, 2015, 2016 en 2017) en voor alle provincies voor net minder dan 40% aangeboden. Opnieuw is Oost-Vlaanderen hierop de uitzondering: in 2014 overschrijdt die net de kaap van 40%.

Budgetbegeleiding komt, in vergelijking met schuldbemiddeling en budgetbeheer, beduidend minder voor. De gegevens van de provincie West-Vlaanderen zijn hierbij opvallend want bedragen veelal slechts een fractie van die van de overige provincies

Overigens geldt dat de verschillen zowel tussen provincies onderling als over de jaren heen zeer bescheiden zijn. Opvallend is de provincie West - Vlaanderen: die is over de gehele periode 2014 - 2017 meer aangesteld als schuldbemiddelaar binnen een procedure collectieve schuldenregeling. In absolute aantallen is over de gehele periode 2014 - 2017 de provincie West - Vlaanderen degene met het meest aantal geregistreerde hulpverleningsmodules.

Vergelijking van de totalen van de rubrieken B met C toont aan dat binnen een lopende procedure collectieve schuldenregeling veelal vaker een externe schuldbemiddelaar is aangesteld dan de erkende instelling voor schuldbemiddeling zelf. Het aandeel eigen aanstelling als schuldbemiddelaar binnen een procedure collectieve schuldenregeling ten opzichte van het totaal aantal aanstellingen als schuldbemiddelaar wordt weergegeven in tabel 17.

Tabel 17: Aandeel eigen aanstelling als schuldbemiddelaar binnen een procedure collectieve schuldenregeling / totaal aantal aanstellingen (2014 - 2017)¹².

	2014	2015	2016	2017
Antwerpen	23,51%	20,27%	21,88%	22,16%
Limburg	26,76%	26,03%	25,92%	24,93%
Oost- Vlaanderen	49,73%	47,63%	43,85%	41,91%
Vlaams-Brabant	12,63%	12,58%	9,57%	7,25%
West-Vlaanderen	58,55%	57,56%	59,01%	56,60%

Tabel 17 toont aan erg aanzienlijke verschillen per provincie: van 7,25% in 2017 in Vlaams-Brabant oplopend tot bijna het achtvoudige in West-Vlaanderen (56,60%). Dit is de enige provincie waar binnen een procedure collectieve schuldenregeling meer de erkende instelling voor schuldbemiddeling als schuldbemiddelaar wordt aangesteld in vergelijking met een externe. De percentages van 2016 zijn enigszins vergelijkbaar met die van de overige jaren (2014 tot en met 2017), hoewel kleine fluctuaties genoteerd worden. Opvallend is de dalende tendens voor de provincie Vlaams-Brabant (van 12,63% naar 7,25%) die meteen aangeeft dat daar beduidend meer een externe schuldbemiddelaar binnen een procedure collectieve schuldenregeling wordt aangesteld.

Het rapport "Vlaamse gezinnen in budget- en/of schuldhulpverlening: cijfergegevens 2014 - 2017 - bijlagenrapport" geeft onder meer per provincie het aantal gezinnen in hulpverlening versus het aantal huishoudens weer. Die gegevens zijn hier samenvattend opgenomen in tabel 18. Opvallend hierbij is de relatieve afname van dat aandeel in alle provincies (behalve voor Oost- en West-Vlaanderen) en, meer nog, het aanhoudend hoog aandeel over de jaren heen in de provincie West-Vlaanderen, gevolgd door Oost-Vlaanderen.

Tabel 18: Cijfers basisregistratie gerelateerd aan het aantal huishoudens per provincie (2014 - 2017).

Provincie	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaan- deren	Vlaams-Bra- bant	West-Vlaan- deren
TOTAAL PER HUISHOUDEN 2017	1,67%	2,02%	2,33%	1,60%	3,22%
TOTAAL PER HUISHOUDEN 2016	1,70%	2,05%	2,34%	1,58%	3,15%
TOTAAL PER HUISHOUDEN 2015	1,73%	2,18%	2,34%	1,64%	3,19%
TOTAAL PER HUISHOUDEN 2014	1,77%	2,28%	2,24%	1,67%	3,16%

¹² Totaal rubriek B / (totaal rubriek B + totaal rubriek C)
Rapport basisregistratie 2017

6. CIJFERS BASISREGISTRATIE PER TYPE ORGANISATIE

Een globaal overzicht van het aantal gezinnen in begeleiding per type organisatie (OCMW / CAW / OCMW-verenigingen) is terug te vinden in de overzichtstabel (tabel 19) hieronder en weergegeven in grafieken nr. 3 tot en met 5.

In het bijlagenrapport “Vlaamse gezinnen in budget- en/of schuldhulpverlening 2014 - 2017:cijfergegevens 2014-2017 - bijlagenrapport” wordt het aantal geregistreerde gezinnen per type organisatie gedetailleerd weergegeven.

Tabel 19: Overzichtstabel cijfers basisregistratie per type organisatie (2014 - 2017).

	2014	2015	2016	2017	Vershil 2014-2017(in %)
CAW	3.047	4.069 (+33,54%)	4.252 (+4,50%)	4.770 (+12,18%)	+56,55%
OCMW	56.173	55.600 (-1,02%)	54.855 (-1,34%)	54.804 (-0,09%)	-2,44%
OCMW-vereniging	528	543 (+2,84%)	326(-39,96%)	355 (+8,90%)	-32,77%
Totaal	59.748	60.212 (+0,78%)	59.433 (-1,29%)	59.929 (+0,83%)	+0,30%

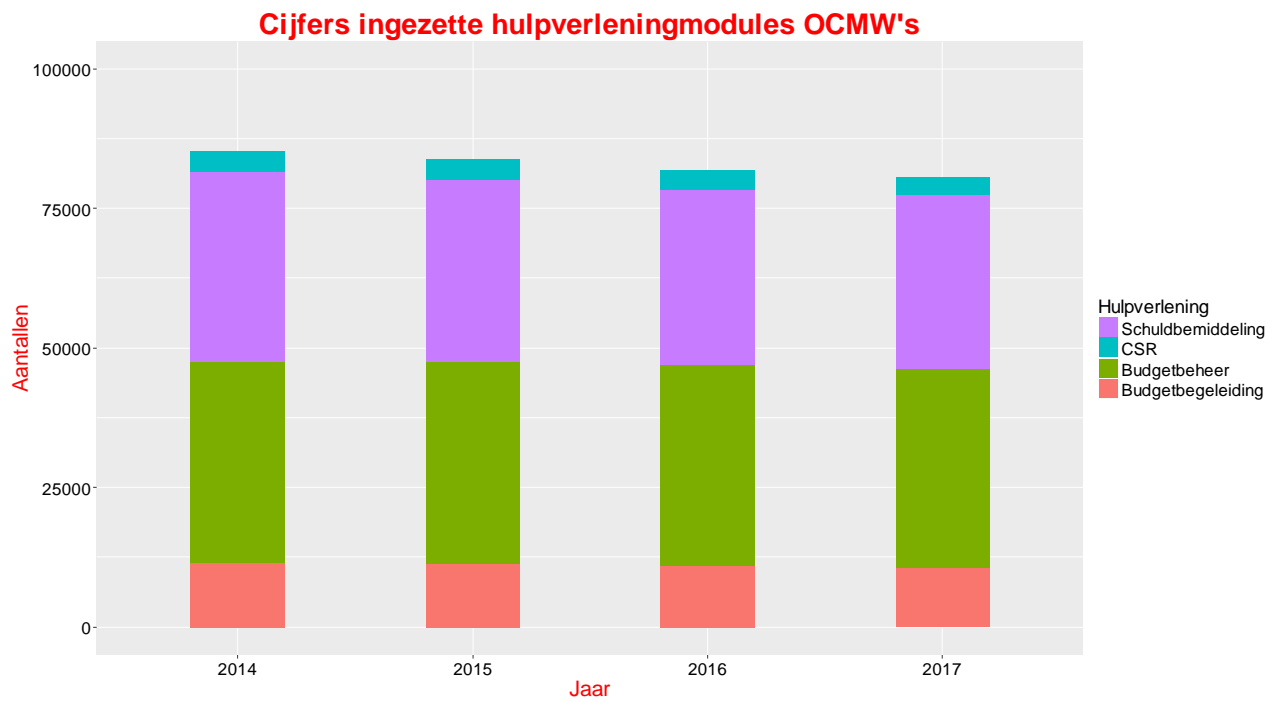
Tabel 19 geeft de cijfers van de basisregistratie over de periode 2014 -2017 opgesplitst per type organisatie en het procentueel verschil hiertussen per jaar weer. De stijging in 2017 ten opzichte van 2014 is minimaal: het aantal aangeboden hulpverleningsmodules is voor alle organisaties samen met 0,30% toegenomen.

Die stijging is alleen aanwezig bij de CAW's en is daarenboven opmerkelijk sterk uitgesproken: in vergelijking met 2014 neemt het aantal gezinnen in begeleiding met meer dan de helft toe (+56,55%). OCMW's noteren in de periode 2014-2017 jaar na jaar een lichte afname van hun aantal hulpverleningen: in totaal bedraagt de afname 2,44%.

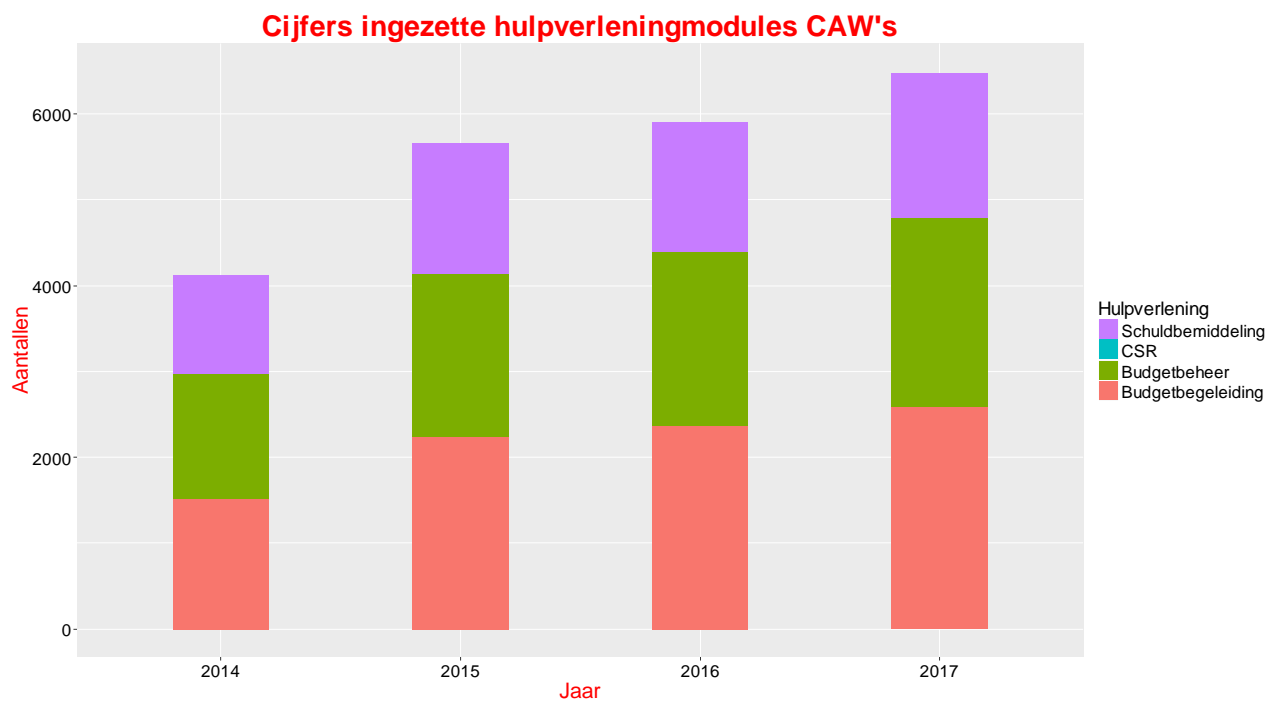
OCMW - verenigingen noteerden in 2015 2,84% meer hulpverleningen, maar in 2016 daalt dat aantal met meer dan één derde (39,96%) om in 2017 opnieuw te stijgen (+8,90%). Hun totaal aantal aangeboden hulpverleningsmodules gaat van 543 in 2013 naar 355 in 2017 en betekent meteen een afname van het aantal hulpverleningen met ongeveer één derde. De beëindiging van de schuldbemiddelingsactiviteiten van één OCMW-vereniging in 2016 draagt ongetwijfeld hiertoe bij. In het totale hulpverleningspakket registreren OCMW-verenigingen het minste aantal hulpverleningen. Nadien volgen CAW's en OCMW's.

Tabellen 20 tot en met 23 en grafieken 3 tot en met 5 geven de ingezette hulpverleningsmodules over 2014 - 2017 opgesplitst weer naargelang budgetbegeleiding, budgetbeheer of schuldbemiddeling werd verleend en / of een erkende instelling voor schuldbemiddeling binnen een procedure collectieve schuldenregeling werd aangesteld. De totale aantallen verschillende hulpverleningsmodules, ongeacht of die uitsluitend of in gecombineerde vorm werden verleend, worden geregistreerd. Zoals ook onder punt 4.2 vermeld, focussen tabellen 20 tot en met 23 en grafieken 3, 4 en 5 zich op het aantal geregistreerde hulpverleningsmodules 'an sich'.

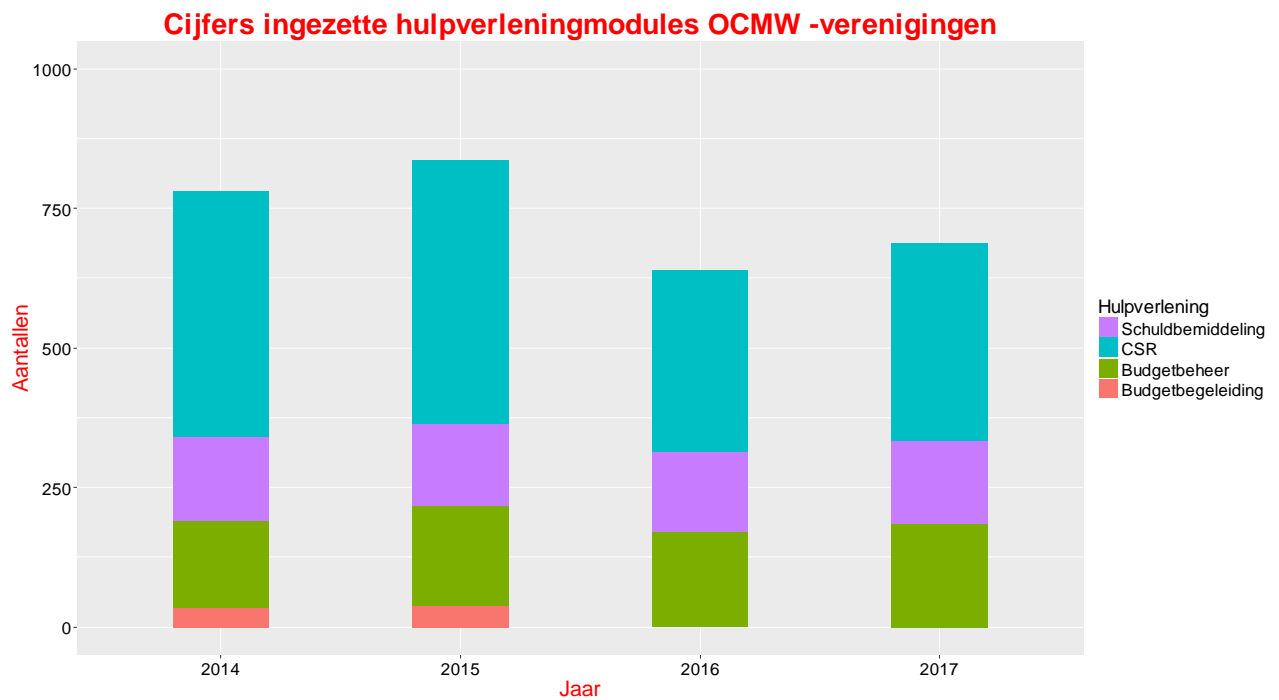
Grafiek 3: Ingezette hulpverleningsmodules OCMW's 2014 -2017.

Grafiek 4: Ingezette hulpverleningsmodules CAW's 2014-2017

Grafiek 5: Ingezette hulpverleningsmodules OCMW – Verenigingen 2014 -2017.

Tabel 20: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules naargelang type organisatie 2017.

	OCMW		CAW		OCMW- verenigingen	
	AC	%	AC	%	AC	%
Budgetbegeleiding	10.597	13,13%	2.590	40,02%	0	0,00%
Budgetbeheer	35.674	44,21%	2.196	33,93%	184	26,74%
Schuldbemiddeling	31.211	38,68%	1.686	26,05%	149	21,66%
CSR - aanstelling	3.213	3,98%	0	0,00%	355	51,60%
Totaal aantal hulpverleningsmodules	80.695	100%	6.472	100%	688	100%

Tabel 21: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules naargelang type organisatie 2016.

	OCMW		CAW		OCMW- Verenigingen	
	AC	%	AC	%	AC	%
Budgetbegeleiding	10.997	13,44%	2.368	40,16%	1	0,16%
Budgetbeheer	35.929	43,90%	2.018	34,23%	170	26,56%
Schuldbemiddeling	31.467	38,45%	1.510	25,61%	143	22,34%
CSR - aanstelling	3.445	4,21%	0	0,00%	326	50,94%
Totaal aantal hulpverleningsmodules	81.838	100%	5.896	100%	640	100%

Tabel 22: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules naargelang type organisatie 2015.

	OCMW		CAW		OCMW- verenigingen	
	AC	%	AC	%	AC	%
Budgetbegeleiding	11.233	13,40%	2.236	39,54%	38	4,55%
Budgetbeheer	36.300	43,32%	1.903	33,66%	179	21,41%
Schuldbemiddeling	32.700	39,02%	1.515	26,80%	148	17,70%
CSR - aanstelling	3.569	4,26%	0	0,00%	471	56,34%
Totaal aantal hulpverleningsmodules	83.802	100%	5.654	100%	836	100%

Tabel 23: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules naargelang type organisatie 2014.

	OCMW		CAW		OCMW- verenigingen	
	AC	%	AC	%	AC	%
Budgetbegeleiding	11.425	13,39%	1.514	36,77%	35	4,48%
Budgetbeheer	36.201	42,44%	1.468	35,66%	155	19,85%
Schuldbemiddeling	33.997	39,86%	1.135	27,57%	152	19,46%
CSR - aanstelling	3.677	4,31%	0	0,00%	439	56,21%
Totaal aantal hulpverleningsmodules	85.300	100%	4.117	100%	781	100%

Opgesplitst naargelang het type instelling, komt bij de OCMW's budgetbeheer stevast in minstens 40% van de hulpverleningsmodules voor. Daarenboven wint deze vorm van hulpverlening bijkomend aan belang (2014: 42,44%, 2015: 43,32%, 2016: 43,90%, 2017: 44,21%). In bijna 40 % van het aantal hulpverleningen bieden OCMW's schuldbemiddeling aan. Dit aandeel blijft over de loop der jaren heen vrij constant. Bij OCMW's komt budgetbegeleiding het minst voor: haar aandeel binnen de totale budget- en/of schuldhulpverlening blijft over de gehele periode 2014 - 2017 vrij stabiel en bedraagt net geen 14%. Opmerkelijk voor de periode 2014 - 2017 is de dalende trend van het aantal aangeboden hulpverleningsmodules door de OCMW's: van 85.300 naar 80.695.

CAW's zijn in de periode 2014 - 2017 stevast koploper voor budgetbegeleiding: hun aandeel bedraagt ongeveer 40% en stijgt van 36,77% in 2014 naar 40,02% in 2017. Nadien volgen budgetbeheer en schuldbemiddeling. Het aandeel hulpverleningsmodules waar budgetbeheer in voorkomt bedraagt ongeveer één derde van het totaal. In net iets meer dan één kwart van hun aangeboden hulpverleningen komt schuldbemiddeling voor. In vergelijking met de OCMW's bieden de CAW's beduidend minder schuldbemiddeling aan. Over de periode 2014 - 2017 is de stijging van het aantal hulpverleningsmodules van de CAW's van 4.117 naar 6.472 aanzienlijk.

In 2016 noteerden OCMW-verenigingen een markante daling van het aantal aangeboden hulpverleningsmodules: hun aantal hulpverleningsmodules is in 2016 ten opzichte van 2014 met 18,05% afgenomen. Zoals eerder vermeld, draagt de beëindiging van de schuldbemiddelingsactiviteiten van één OCMW-vereniging in 2015 hiertoe ongetwijfeld bij. Het door hen aantal aangeboden hulpverleningsmodules neemt in 2017 licht toe tot 688 en blijft ver onder het cijfer van 2014 (781 aangeboden hulpverleningsmodules) en 2015 (836 aangeboden hulpverleningsmodules). De OCMW-verenigingen focussen zich voornamelijk op een aanstelling als schuldbemiddelaar in de procedure collectieve schuldenregeling (2014: 56,21%, 2015: 56,34%, 2016: 50,94%, 2017: 51,60%). Hoewel dat aandeel licht daalt, neemt het stevast meer dan de

helft van het aandeel aangeboden hulpverleningsmodules in. In vergelijking met de andere typen organisaties bieden zij als minste budgetbegeleiding, budgetbeheer en schuldbemiddeling aan.

Aanstelling als schuldbemiddelaar binnen een procedure collectieve schuldenregeling komt, OCMW-verenigingen uitgezonderd, zeer weinig voor. CAW's laten zich binnen de collectieve schuldenregeling in principe niet als schuldbemiddelaar aanstellen.

7. CIJFERS BASISREGISTRATIE PER GEBIEDSINDELING

De gebiedsindeling geeft voor elke stad of gemeente in Vlaanderen de graad van verstedelijking weer. De graad van verstedelijking volgt de indeling die het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen¹³ gebruikt en classificeert elke gemeente en/of stad in één van de volgende klassen:

- centrumsteden
- grootstedelijke rand;
- grootstad;
- kleinstedelijk provinciaal gebied;
- overgangsgedebied;
- platteland;
- regionaal stedelijke rand;
- stedelijk gebied rond Brussel;
- structuurondersteunende steden.

Dankzij de opsplitsing van de geregistreerde gezinnen naar gebiedsindelingen kan elk OCMW zich plaatsen ten opzichte van de cluster waartoe ze behoort.

Omdat de werkingsgebieden van de CAW's en de OCMW-verenigingen meerdere gemeenten omvatten, worden hun gegevens niet weerhouden in de tabellen.

Een globaal overzicht van het aantal gezinnen in begeleiding bij het OCMW per gebiedsindeling van 2014 tot en met 2017 is terug te vinden in de overzichtstabel (tabel nr. 24).

In het bijlagenrapport "Vlaamse gezinnen in budget- en/of schuldhulpverlening: cijfergegevens 2014-2017 - bijlagenrapport" worden de gedetailleerde gegevens van het aantal geregistreerde gezinnen per gebiedsindeling van 2014 tot en met 2017 weergegeven.

¹³ Zie <http://www4.vlaanderen.be/sites/svr/publicaties/Publicaties/vrind/2012-10-04-vrind2012-volledig-bldw.pdf> (zie Gebiedsindeling van de gemeenten op basis van de indeling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) en het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie (SPRE) onder punt 4.3).

Tabel 24: Overzichtstabel cijfers basisregistratie per type gebiedsindeling (2014 - 2017).

	2014	2015	2016	2017	Vershil 2014 - 2017 (in %)
Centrumsteden	8.943	9.126 (+2,05%)	8.670 (-5,00%)	8.693 (+0,27%)	-2,80%
Grootstedelijke rand	1.876	1.779 (-5,17%)	1.778 (-0,06%)	1.785 (+0,39%)	-4,85%
Grootstad (Antwerpen - Gent)	5.119	4.941 (-3,48%)	4.768 (-3,50%)	4.638 (-2,73%)	-9,40%
Kleinstedelijk provinciaal gebied	7.030	6.913 (-1,66%)	6.589 (-4,69%)	6.565 (-0,36%)	-6,61%
Overgangsgebied	10.936	10.849 (-0,80%)	10.683 (-1,53%)	10.714 (+0,29%)	-2,03%
Platteland	8.954	8.938 (-0,18%)	9.143 (+2,29%)	9.236 (+1,02%)	+3,15%
Regionaal stedelijke rand	4.200	4.171 (-0,69%)	4.120 (-1,22%)	4.123 (+0,07%)	-1,83%
Stedelijk gebied rond Brussel	1.619	1.543 (-4,69%)	1.514 (-1,88%)	1.514 (+0,00%)	-6,49%
Structuurondersteunende steden	7.496	7.340 (-2,08%)	7.590 (+3,41%)	7.536 (-0,71%)	+0,53%
Totaal	56.173	55.600 (-1,02%)	54.855 (-1,34%)	54.804 (-0,09%)	-2,44%

Tabel 24 duidt een daling van het totaal aantal aangeboden hulpverleningsmodules: ten opzichte van 2014 is dat aantal in 2017 met 2,44% afgenomen. Die afnames manifesteren zich vooral in de stedelijke gebieden. De grootste afname manifesteert zich in de grootsteden Antwerpen en Gent: daar bedraagt die maar liefst 9,40%. Maar ook in kleinstedelijke provinciale gebieden en het stedelijk gebied rond Brussel is de afname van het hulpverleningsaanbod met respectievelijk 6,61% en 6,49% enigszins aanzienlijk. Nadien volgen de grootstedelijke rand (-4,85%), de centrumsteden (-2,80%), overgangsgebieden (-2,03%) en tot slot de regionaal stedelijke rand (-1,83%). Het platteland kent over de periode 2014 - 2017 een toename met 3,15%. Voor de structuurondersteunende steden bedraagt die 0,53%.

Opmerkelijk is dat de daling van het totale aantal hulpverleningsmodules zich vooral in 2016 voordoet (-1,34% ten opzichte van 2015), gevolgd door 2015 (-1,02% ten opzichte van 2014).

Tabellen 25 tot en met 28 geven de ingezette hulpverleningsmodules over 2014 - 2017 opgesplitst weer naargelang budgetbegeleiding, budgetbeheer of schuldbemiddeling werd verleend en / of een erkende instelling voor schuldbemiddeling binnen een procedure collectieve schuldenregeling werd aangesteld. De totale aantallen verschillende hulpverleningsmodules, ongeacht die uitsluitend of in gecombineerde vorm werden verleend, worden geregistreerd. Zoals ook onder punt 4.2 vermeld, focussen tabellen 25 tot en met 28 zich op het aantal geregistreerde hulpverleningsmodules 'an sich'.

Tabel 25: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules naargelang gebiedsindeling 2017

	Centrumsteden	Grootstedelijke rand	Grootstad (Antwerpen - Gent)	Kleinstedelijk provinciaal gebied	Overgangsgebied	Platteland	Regionaal stedelijke rand	Stedelijk gebied rond Brussel	Structuur ondersteunende steden
Budgetbegeleiding	1.015 (7,78%)	411 (14,97%)	949 (15,05%)	1.412 (14,47%)	2.441 (15,62%)	1.819 (13,49%)	568 (8,76%)	294 (14,75%)	1.688 (15,02%)
Budgetbeheer	5.476 (41,95%)	1.281 (46,64%)	2.607 (41,35%)	3.825 (39,19%)	6.758 (43,24%)	6.636 (49,21%)	2.931 (45,21%)	837 (42,00%)	5.323 (47,35%)
Schuldbemiddeling	5.261 (40,30%)	955 (34,78%)	2.375 (37,67%)	4.242 (43,46%)	6.214 (39,67%)	4.762 (35,21%)	2.769 (42,71%)	844 (42,35%)	3.789 (33,70%)
CSR - aanstelling	1.302 (9,97%)	99 (3,61%)	374 (5,93%)	281 (2,88%)	215 (1,38%)	267 (1,98%)	215 (3,32%)	18 (0,90%)	442 (3,93%)
Totaal	13.054 (100%)	2.746 (100%)	6.305 (100%)	9.760 (100%)	15.628 (100%)	13.484 (100%)	6.483 (100%)	1.993 (100%)	11.242 (100%)

Tabel 26: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules naargelang gebiedsindeling 2016

	Centrumsteden	Grootstedelijke rand	Grootstad (Antwerpen - Gent)	Kleinstedelijk provinciaal gebied	Overgangsgebied	Platteland	Regionaal stedelijke rand	Stedelijk gebied rond Brussel	Structuur ondersteunende steden
Budgetbegeleiding	993 (7,63%)	431 (15,71%)	902 (14,07%)	1.480 (14,87%)	2.441 (15,51%)	2.029 (14,61%)	481 (7,56%)	268 (13,27)	1.972 (16,84%)
Budgetbeheer	5.488 (42,18%)	1.286 (46,86%)	2.592 (40,41%)	3.932 (39,52%)	6.886 (43,74%)	6.491 (46,75%)	3.037 (47,72%)	886 (43,85%)	5.331 (45,54%)
Schuldbemiddeling	5.122 (39,36%)	908 (33,09%)	2.553 (39,81%)	4.220 (42,41%)	6.188 (39,31%)	5.061 (36,45%)	2.627 (41,28%)	838 (41,49%)	3.950 (33,73%)
CSR - aanstelling	1.409 (10,83%)	119 (4,34%)	366 (5,71%)	318 (3,20%)	226 (1,44%)	304 (2,19%)	219 (3,44%)	28 (1,39%)	456 (3,89%)
Totaal	13.012 (100%)	2.744 (100%)	6.413 (100%)	9.950 (100%)	15.741 (100%)	13.885 (100%)	6.364 (100%)	2.020 (100%)	11.709 (100%)

Tabel 27: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules naargelang gebiedsindeling 2015

	Centrumsteden	Grootstedelijke rand	Grootstad (Antwerpen - Gent)	Kleinstedelijk provinciaal gebied	Overgangsgedebied	Plattland	Regionaal stedelijke rand	Stedelijk gebied rond Brussel	Structuur ondersteunende steden
Budgetbegeleiding	1.156 (8,26%)	499 (17,55%)	915 (13,86%)	1.717 (16,63%)	2.394 (14,96 %)	1.794 (13,25%)	505 (7,63%)	306 (14,51%)	1.947 (16,55%)
Budgetbeheer	5.850 (41,79%)	1.312 (46,15%)	2.506 (37,96%)	3.859 (37,38 %)	7.025 (43,89%)	6.505 (48,06%)	3.168 (47,85%)	871 (41,30%)	5.204 (44,24%)
Schuldbemiddeling	5.513 (39,38%)	930 (32,71%)	2.819 (42,70%)	4.451 (43,12%)	6.344 (39,64%)	4.945 (36,53%)	2.728 (41,20%)	903 (42,81%)	4.067 (34,57%)
CSR - aanstelling	1.480 (10,57%)	102 (3,59%)	362 (5,48%)	296 (2,87 %)	241 (1,51%)	293 (2,16%)	220 (3,32 %)	29 (1,38%)	546 (4,64%)
Totaal	13.999 (100%)	2.843 (100%)	6.602 (100%)	10.323 (100%)	16.004 (100%)	13.537 (100%)	6.621 (100%)	2.109 (100%)	11.764 (100%)

Tabel 28: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules naargelang gebiedsindeling 2014

	Centrumsteden	Grootstedelijke rand	Grootstad (Antwerpen - Gent)	Kleinstedelijk provinciaal gebied	Overgangsgedebied	Plattland	Regionaal stedelijke rand	Stedelijk gebied rond Brussel	Structuur ondersteunende steden
Budgetbegeleiding	1.017 (7,36%)	480 (16,38%)	1.202 (17,04%)	1.820 (17,11%)	2.401 (14,56%)	1.659 (12,27 %)	596 (8,89%)	373 (16,74%)	1.877 (15,75%)
Budgetbeheer	6.021 (43,61%)	1.357 (46,32%)	2.378 (33,71%)	3.989 (37,50%)	6.979 (42,31%)	6.469 (47,84 %)	3.124 (46,57 %)	859 (38,55%)	5.025 (42,16%)
Schuldbemiddeling	5.241 (37,95%)	950 (32,42%)	3.083 (43,69%)	4.509 (42,38%)	6.867 (41,63%)	5.117 (37,84 %)	2.769 (41,29%)	970 (43,54%)	4.491 (37,69%)
CSR - aanstelling	1.530 (11,08%)	143 (4,88%)	392 (5,56%)	320 (3,01%)	247 (1,50 %)	277 (2,05 %)	218 (3,25%)	26 (1,17%)	524 (4,40%)
Totaal	13.809 (100%)	2.930 (100%)	7.055 (100%)	10.638 (100%)	16.494 (100%)	13.522 (100%)	6.707 (100%)	2.228 (100%)	11.917 (100%)

Voor de periode 2014 -2017 geldt dat overwegend schuldbemiddeling en / of budgetbeheer wordt aangeboden, gevolgd door budgetbegeleiding. Aanstelling als schuldbemiddelaar binnen een lopende procedure collectieve schuldenregeling wordt als minst voorkomend genoteerd.

In 2014 wordt schuldbemiddeling vooral in de grootsteden, in kleinstedelijke provinciale gebieden en in het stedelijk gebied rond Brussel aangeboden. Daar vertegenwoordigt die steevast meer dan 40% van het hulpverleningsaanbod en neemt die telkenmale een eerste plaats in. In 2014 wordt beduidend minder budgetbegeleiding aangeboden in vergelijking met budgetbeheer en schuldbemiddeling. Budgetbegeleiding komt voor elk type overgangsgebied op de derde plaats en vertegenwoordigt daar om en bij tussen 9% en 17% van de hulpverlening. Centrumsteden zijn een uitzondering op die rangorde: bij hen komt budgetbegeleiding met 7,36% op de laatste plaats. Bovendien zijn zij met 11,08% van het aantal hulpverleningsmodules beduidend meer aangesteld als schuldbemiddelaar binnen een procedure collectieve schuldenregeling in vergelijking met de andere gebiedsindelingen. Dat aandeel; waarbij de erkende instelling voor schuldbemiddeling is aangesteld als schuldbemiddelaar binnen een procedure collectieve schuldenregeling is trouwens voor alle typen gebiedsindelingen erg laag. Het schommelt tussen 1,17% en 11,08%.

Een gelijkaardige vaststelling geldt voor 2015. Ook in dat jaar werd overwegend budgetbeheer en schuldbemiddeling aangeboden. Zowel voor 2014 als voor 2015 geldt dat budgetbeheer voor zes van de in totaal negen typen gebiedsindelingen de eerste plaats bekleedt. Schuldbemiddeling neemt in die periode voor drie van de in totaal negen typen gebiedsindelingen een eerste plaats in.

In 2016 en 2017 wint budgetbeheer meer en meer aan belang en neemt die in 2016 een eerste plaats in voor acht typen gebiedsindeling. Voor 2017 bekleedt budgetbeheer bij zeven typen gebiedsindeling de eerste plaats. Budgetbegeleiding komt steevast op de derde plaats en aanstelling als schuldbemiddelaar binnen een procedure collectieve schuldenregeling alleen voor 2017 op de vierde. Die aanstelling is dan overwegend bij de centrumsteden aanwezig: daar vertegenwoordigt die om en bij de 10% van het aantal aangeboden hulpverleningsmodules. Opmerkelijk is dat dat aandeel het dubbele bedraagt in vergelijking met grootsteden zoals Antwerpen en Gent.

8. TENDENZEN EN BELEIDSSIGNALLEN.

Om de geregistreerde gegevens meer te kunnen duiden, peilt de basisregistratie vanaf 2018 (registratiegegevens van 2017) naar onderstaande topics:

- Het aantal locaties of antennepunten binnen het werkingsgebied waarop de instelling voor schuldbemiddeling voor burgers bereikbaar is;
- De tendenzen naar het profiel van het cliënteel;
- De tendenzen inzake de schuldenproblematiek;
- De beleidssignalen.

De bevraging naar tendenzen en beleidssignalen gebeurde via open vraagstelling. Via een vrij tekstveld kan de respondent zijn / haar bevindingen noteren.

De bevindingen van die bevroegde items passeren hieronder de revue:

8.1. Aantal locaties of antennepunten.

Aan elke erkende instelling voor schuldbemiddeling werd het aantal locaties of antennepunten gevraagd waarop de instelling voor schuldbemiddeling voor haar burgers bereikbaar is.

Mogelijke antwoorden zijn:

- Op 1 adres;
- Op 2 adressen;
- Op 3 adressen;
- Op 4 of meer adressen.

De bevindingen zijn opgenomen in tabel nr. 29.

Aantal locaties / antennepunten	Frequentie (%)
Op 1 adres	266 (83,12%)
Op 2 adressen	27 (8,44%)
Op 3 adressen	9 (2,81%)
Op 4 of meer adressen	18 (5,63%)

Tabel 29: Aantal locaties of antennepunten.

In totaal gaven 320 erkende instellingen voor schuldbemiddeling een antwoord op. Het merendeel (83,12%) meldt één locatie of antennepunt waarop de instelling voor schuldbemiddeling bereikbaar is voor haar burgers.

Het aantal locaties of antennepunten neemt enigszins toe naarmate het bevolkingscijfer of de grootte van haar werkingsgebied toeneemt. Zo geven alle OCMW-verenigingen en 8 CAW's 4 of meer adressen op. Slechts één CAW geeft 1 adres op, één CAW meldt 2 adressen en één 3 adressen.

8.2. De tendenzen naar het profiel van het cliënteel.

Aan elke erkende instelling voor schuldbemiddeling werd onderstaande vraag gesteld:

Welke tendenzen merkt u op in het profiel van cliënten? Zijn er bijvoorbeeld wijzigingen wat betreft aantallen cliënten met psychische problemen, niet bemiddelbaren, tweeverdieners, hoofdzakelijk contact bij opstart van een procedure collectieve schuldenregeling, externe doorverwijzing, zelfstandigen, ouderen, jongeren, éénooudergezinnen,...

De opgegeven antwoorden worden samenvattend in onderstaande categorieën ondergebracht en weergegevens in tabel nr. 30.

- Multiproblem- dossiers waarbij naast de financiële problemen vooral sprake is van psychische problemen, verslavingen, problemen van isolement (geen sociaal netwerk) en huisvesting.
- Een jonger publiek waarbij het zowel kan gaan om jonge gezinnen als alleenstaanden
- Gezinnen waar een inkomen is (was) met vooral het benoemen van tweeverdieners en zelfstandigen.
- Nieuwkomers (“asielzoekers”, “vluchtelingen”) en waar opvallend vaak bij vermeld wordt dat zij de Nederlandse taal niet machtig zijn en de maatschappij niet begrijpen.
- Alleenstaanden met of zonder kinderen
- Gepensioneerden
- Niet bemiddelbaren - gezinnen met zeer laag inkomen

Tendenzen profiel cliënteel	Frequentie (%)
Multiproblemgezinnen	95 (30,65%)
Alleenstaanden (met of zonder kinderen)	67 (21,61%)
Jongeren en jongvolwassenen	49 (15,81%)
Gezinnen met een inkomen als zelfstandige of tweeverdieners	38 (12,26%)
Nieuwkomers	19 (6,13%)
Gepensioneerden / ouderen	16 (5,16%)
Niet bemiddelbaren - gezinnen met zeer laag inkomen	26 (8,39%)

Tabel 30: Tendenzen inzake profiel van het cliënteel.

Tabel 30 toont aan dat bijna één derde van het aantal erkende instellingen voor schuldbemiddelingen af te rekenen heeft met meer multiproblemgezinnen, op de voet gevolgd door alleenstaanden met of zonder kinderen en jongeren. Die groepen zijn op zijn minst kwetsbaar en potentiële risicogroepen.

Antwoorden in tabel 30 worden vervolledigd met onderstaande lijst van opgegeven antwoorden die vrij regelmatig voorkomen:

- De tijdelijkheid van de hulpverlening wordt meer benadrukt dan in het verleden;
- Mensen van vreemde origine hebben onvoldoende inzicht in de werking van de maatschappij;

- Psychische problemen zijn meer bespreekbaar geworden met de cliënt;
- In veel dossiers gaat het niet over 'vrijwillige hulpverlening' maar cliënten die komen onder dwang van derden (ouders, kinderen, ...);
- We merken meer mensen met mutualiteits- of invaliditeitsuitkering;
- Bewindvoering is niet afgestemd op het meer en meer psychisch disfunctioneren van mensen ;
- We merken een stijging van aanvragen voor schuldbemiddeling door mensen die al in een procedure CSR zitten;
- De complexiteit van dossier neemt toe;
- Vaak gaat het in dossiers om mensen in onstabiele situaties (arbeid, relaties,...);
- Schulden van mensen met psychische problemen zijn vaak moeilijk af te bouwen;
- De aanmelding van zelfstandigen met financiële problemen neemt af;
- Gebrek aan netwerk is een groot probleem bij de cliënten;
- Aanmelding na herroeping van de CSR komt meer voor;
- Weinig aanmeldingen door jongeren tussen de 20 en de 30 jaar;
- Een CSR voor mensen met een inkomen en werk loopt vaak positief;
- Vaak gaat het om een aaneenschakeling van financiële problemen -> mensen geraken in isolement - > geen vrijetijdsbesteding of ontspanning -> mensen geraken psychisch kwetsbaar;
- Cliënten worden mondiger en veeleisender;
- Na een intakegesprek komen sommigen niet meer opdagen => het aantal mensen in schuldenproblemen is waarschijnlijk nog veel groter dan wat we weten;
- Laaggeschooldheid van cliënten blijft opmerkelijk in heel wat dossiers;
- Mensen met een mentale of fysieke beperking hebben een lage uitkering en komen vaak in budget-beheer zonder schuldbemiddeling terecht;
- Ten gevolge van de 'rechtstreeks toegankelijke hulp' merken we een stijging van het aantal 'zwak-begaafden';
- Wonen is veel te duur geworden en neemt teveel van het budget af om andere schulden te dekken.

8.3. De tendenzen in de schuldenproblematiek.

Naar analogie met 8.1.2 wordt in deze rubriek gepeild naar tendenzen in de schuldenproblematiek.

De meest voorkomende bevindingen worden opgelijst in tabel 31.

Tendenzen schuldenproblematiek	Frequentie (%)
Meer kredietschulden	65 (8,00%)
Minder kredietschulden	28 (3,44%)
Medische kosten	71 (8,73%)
Nutsvoorzieningen	167 (20,54%)
Energie	112 (13,80%)
Water	36 (4,43%)
Telecom	59 (7,26%)
Kosten voor huisvesting (o.a. huur)	134 (16,48%)
Fiscale schulden	54 (6,64%)
Strafrechtelijke schulden (boetes)	20 (2,46%)
Schoolschulden	16 (1,97%)
Meer of aanzienlijk veel collectieve schuldenregelingen	6,27%

Tabel 31: Tendenzen inzake schuldenproblematiek.

Tabel 31 wordt vervolledigd met onderstaande lijst van opgegeven antwoorden die vrij regelmatig voorkomen.

- Herroepingen collectieve schuldenregeling met hogere schulden tot gevolg;
- Collectieve schuldenregeling is niet altijd 'de' oplossing: er zijn 'restschulden die blijven';
- Boedelschulden in collectieve schuldenregeling;
- Personen in collectieve schuldenregeling gaan nog meer schulden aan;
- Meer overleg nodig met schuldbemiddelaars: collectieve schuldenregeling om modus vivendi te vinden;
- Ook bij tweeverdieners is hogere schuldenlast aanwezig;
- Goede samenwerking externe schuldbemiddelaar en OCMW noodzakelijk;
- Gokken en verslavingen als versterkende factoren voor schulden;
- Méér menselijker gelaat bij advocaten;
- Generatiearmoede;
- Nood aan extra steun om allochtone cliënten te begeleiden;
- Toename éénmalige contacten voor hulp;
- Schulden door taalachterstand cliënt bij afsluiten verbintenissen;
- Complexe procedures schuldbemiddeling;

- Venijn van koppelverkoop dat mensen niet zien;
- Mondigheid van cliënten;
- Cliënten besparen op verzekeringen (familiale, hospitalisatie, brand, ...).

Omdat de fiscus veel minder dan vroeger haalbare afbetalingsplannen voor fiscale schulden aanvaardt, dreigen veel dossiers onoplosbaar te worden. Men verwijst consequent naar bepaalde wetswijzigingen; ook voor penale boetes geldt eenzelfde redenering (té rigide overheid en procedures):

Vaak wordt er verwezen naar gebrekkig inzicht in budgetbeheer en beïnvloedbaarheid van de schuldenaren (online), waardoor vooral overconsumptie ontstaat en/of het aangaan van ongeoorloofde consumentenkredieten. Verder nog worden hypothecaire kredieten afgesloten die men maar nipt kan aflossen, waardoor weliswaar andere schulden ontstaan (op andere verscheidene vlakken):

- vaak worden de agressieve reclames hierbij betrokken, de verleiding van media;
- vaak wordt hier verwezen naar bewuste / onbewuste trots van mensen; het 'mee' willen zijn met de anderen;
- vaak wordt ook de redenering gegeven, dat mensen hun uitgaven niet inplannen en ook niet afwegen ten opzichte van elkaar;

Schuldeisers stappen sneller naar een incassobureau. Dat gaat veelal gepaard met extra en te hoge invorderingskosten:

De kloof tussen inkomen (vaak vervangingsinkomen of laagste lonen) en benodigd budget voor basisbehoeften vergroot. De sector meldt een algemene stijging van het aantal dossiers

Schulden zijn zwaarder bij een toenemend aantal schuldeisers. Vaak is dat ingegeven doordat cliënteel te laat hulp vraagt. Cliënteel probeert veelal zelf oplossingen uit, vaak met een procedure collectieve schuldenregeling tot gevolg.

- Cliënteel verzeilt meermaals in een procedure collectieve schuldenregeling;
- 'online shoppen' kan problematisch zijn voor diegene die niet in staat is kritisch stil te staan bij deze aankopen (abonnementen, goederen, diensten, ...)
- Schulden met betrekking tot huisvesting en nutsvoorziening zijn veelal te wijten aan te hoge huurprijzen en kosten voor energie.

8.4. Welke beleidssignalen leidt u daaruit af?

Vanuit de opgegeven antwoorden op tendensen inzake het profiel van het cliënteel en schuldenproblematiek, wordt elke erkende instelling voor schuldbemiddeling verzocht om hieruit signalen op te geven die voor het beleid nuttig zijn.

De meest voorkomende bevindingen worden opgelijst in tabel 32.

Beleidsignalen	Frequentie (%)
Regulering sector invordering van schulden	27 (4,52%)
Betaalbare huisvesting	114 (19,05%)
Betaalbare energiekost	80 (13,38%)
Afbetalingsstrategie	27 (4,52%)
Verhoging inkomsten	59 (9,87%)
Preventie	62 (10,37%)
Strenger gereguleerde wetgeving	86 (14,38%)
Gerichte zorg naar cliënteel	64 (10,70%)
Meer personeel (middelen)	30 (5,02%)
Projectmatig werken	25 (4,18%)
Meer sociale woningen	24 (4,01%)

Tabel 32: Beleidsignalen voor de schuldenproblematiek.

Met regulering van de sector die schulden invordert wordt vooral het meer humane invorderingsbeleid bedoeld. Ook dienen realistische invorderingsscenario's te worden ingebouwd. Uitvoeringskosten moeten worden verlaagd en gelimiteerd in tijd en grootte. Afbetaalplannen dienen menselijk en haalbaar te zijn. Rigide invorderingspolitiek is niet aan de orde. De nodige onderhandelingsruimte dient behouden te blijven.

De sector werpt massaal betaalbare huisvesting en energie als beleidssignaal op. Ook een kwaliteitsvol woonbeleid en een goed beleid rond toekenning van huursubsidies worden hoog in het vaandel gedragen.

Vooraf vervangingsinkomsten worden te laag bevonden en beperken de ruimte om schulden af te betalen op drastische wijze.

De erkende instellingen voor schuldbemiddeling melden in belangrijke mate het bestaan van (agressieve) verkoopspijntjken en de rol die reclame hierbij kan innemen. Diezelfde instellingen ijveren voor een wetgeving waarbij dwingend de kredietcentrale dient te worden geconsulteerd bij het afsluiten van een consumentenkrediet om de financiële draagkracht van de ontleners te kunnen beoordelen. Ook dient de toegang tot betaalkaarten te worden beperkt, dienen kredieten moeilijker toegankelijk te zijn, dataverbruik met bijhorende kosten moet worden beperkt.

Tabel 32 wordt vervolledigd met onderstaande lijst van opgegeven antwoorden die vrij regelmatig voorkomen:

- Wegwerken van de wachtlijsten voor sociale woningen maar ook wachtlijsten bij de erkende instellingen voor schuldbemiddeling;
- Inperken van (aanzienlijke) medische kosten en schoolkosten;
- Een meer doorgedreven samenwerking tussen externe schuldbemiddelaars en erkende instellingen voor schuldbemiddeling maar ook toezicht houden op die externe schuldbemiddelaars; Sommige erkende instellingen voor schuldbemiddeling halen zelfs het principe van tandemwerking met externe schuldbemiddelaars aan of suggereren verplichte richtlijnen met het oog op goede samenwerking;

- Het continu werken aan een visie voor een meer effectieve aanpak van schulden en dit afstemmen en integreren met andere vormen van hulpverlening. Bijkomend kan die integratie drempelverlagend werken; Als voorbeelden worden outreachend werken en het activeren van cliënten aangehaald. Af en toe wordt verplichte hulpverlening (o.m. budgetbeheer) opgeworpen;
- Een structurele financiering van de erkende instellingen voor schuldbemiddeling met voldoende personeelsinzet met doel om de problematiek van het cliënteel in zijn geheel aan te kunnen pakken;
- Meer financiële educatie in scholen en budgetvaardigheden opnemen in de eindtermen;
- Meer aandacht voor risicogroepen (o.a. alleenstaanden met of zonder kinderlast mensen met psychische problemen). De financiële geletterdheid verhogen;
- Hervorming van de procedure collectieve schuldenregeling. Die wordt veelal gebruikt als gebruikt als rustpauze in plaats van als echte oplossing. Door de vele herroepingen en schulden die worden gemaakt tijdens de collectieve schuldenregeling schiet zij haar doel voorbij.
- De weerbaarheid van individuen verhogen en hun bestedingspatroon verbeteren. Dit kan door het verstrekken van informatie, het sensibiliseren en het aanleren van vaardigheden. Hierdoor verhoogt de zelfredzaamheid waardoor in het bijzonder maatschappelijk kwetsbaren beter kunnen worden beschermd. In die zin is begeleiding soms verplicht. Belangrijk hierbij is om personen niet te stigmatiseren en voldoende laagdrempelig te werk te gaan. Voldoende aandacht dient te worden besteed aan nazorg en projectmatige afbouw van de hulpverlening.
- Het activeren van personen leidt tot verhoging van inkomsten.

9. BEKNOPTE SAMENVATTING.

Voorliggend rapport analyseert de gegevens van het aantal gezinnen dat budget en / of schuldhulpverlening ontvangt bij een erkende instelling voor schuldbemiddeling in Vlaanderen. Deze basisregistratie loopt sinds 2009, maar werd ingrijpend gewijzigd in 2012 waardoor gegevens pas vanaf dat jaar vergelijkbaar zijn. Een tweede wijziging werd doorgevoerd in 2018 door toevoeging van volgende vragen: (1) het aantal locaties of antennepunten binnen het werkingsgebied waar de erkende instelling voor schuldbemiddeling bereikbaar is voor haar burgers, (2) tendensen inzake het profiel van cliënteel, (3) tendensen inzake schuldenproblematiek en (4) de hieruit voortvloeiende beleidssignalen.

Een algemeen overzicht wordt weergegeven in tabel 33. De daarin tussen haakjes opgenomen getallen vergelijken elk cijfer met dat van het voorgaande jaar.

Tabel 33: Beknopt overzicht cijfers basisregistratie voor Vlaanderen 2014 - 2017.

Gezinnen in begeleiding	2014	2015	2016	2017	Vershil 2014-2017
Aantal waarvoor het voorbije werkjaar geen procedure collectieve schuldenregeling liep	48.722	48.870 (+0,30%)	48.662 (-0,43%)	49.268 (+0,01%)	+1,12%
Aantal waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep en waarbij de instelling voor schuldbemiddeling is aangesteld als schuldbemiddelaar	4.116	4.040 (-1,85%)	3.771 (-6,66%)	3.568 (-5,38%)	-13,32%
Aantal waarvoor het voorbije werkjaar een procedure collectieve schuldenregeling liep en waarbij een externe schuldbemiddelaar is aangesteld	6.910	7.302 (+5,67%)	7.000 (-4,14%)	7.093 (+1,33%)	+2,65%
TOTAAL AANTAL GEZINNEN IN BEGELEIDING	59.748	60.212 (+0,78%)	59.433 (-1,29%)	59.929 (+0,84%)	+0,30%

Het totaal aantal gezinnen aan wie door de erkende instellingen voor schuldbemiddeling begeleiding werd aangeboden blijft over de periode 2014 - 2017 vrij constant: de stijging bedraagt 0,30%. Alleen in 2016 daalt dit aantal met 1,29%. Opvallend is de jaarlijkse daling van het aantal gezinnen waarvoor een procedure collectieve schuldenregeling liep en waarbij de instelling voor schuldbemiddeling als schuldbemiddelaar is aangesteld (rubriek B). Over de periode 2014 - 2017 bedraagt de afname in die rubriek 13,32%. Deze basisregistratie laat niet toe om de oorzaken van stijgingen of dalingen te duiden.

Minstens 80% van de gezinnen in begeleiding ontvangen ofwel budgetbegeleiding, budgetbeheer, ofwel schuldbemiddeling of een combinatie hiervan maar zonder dat een lopende procedure collectieve schuldenregeling lopende is. Bij die gezinnen, waar wel een procedure collectieve schuldenregeling loopt, is ongeveer bij net meer dan één derde de erkende instelling voor schuldbemiddeling aangesteld als schuldbemiddelaar. Bij het overige twee derde is die schuldbemiddelaar veelal een advocaat - hierbij neemt de erkende instelling voor schuldbemiddeling dan veelal budgethulpverlening (zoals bijvoorbeeld budgetbeheer) op.

De erkende instellingen voor schuldbemiddeling bieden diverse hulpverleningsmodules aan en zetten die al dan niet gecombineerd in. Ze worden samenvattend weergegeven in tabel 34.

Tabel 34: Ingezette hulpverleningsmodules 2014 - 2017.

Ingezette hulpverleningsmodules (alle erkende instellingen)	2014	2015	2016	2017
Budgetbegeleiding	12.974	13.507(+4,11%)	13.366 (-1,04%)	13.187 (-1,34%)
Budgetbeheer	37.824	38.382 (+1,48%)	38.117 (-0,69%)	38.054 (-0,17%)
Schuldbemiddeling	35.284	34.363 (-2,61%)	33.120 (-3,62%)	33.046 (-0,22%)
CSR - aanstelling	4.116	4.040 (-1,85%)	3.771 (-6,66%)	3.568 (-5,38%)
Totaal aantal hulpverleningsmodules	90.198	90.292 (+0,10%)	88.374 (-2,12%)	87.855 (-0,59%)

Vooralschuldbemiddeling en budgetbeheer nemen een belangrijke plaats in binnen de aangeboden hulpverlening (ongeveer 35 tot 40% elk). Budgetbegeleiding komt beduidend minder aan bod, evenals een aanstelling als schuldbemiddelaar binnen een lopende procedure collectieve schuldenregeling. Die bedraagt ongeveer 4 à 5 %. Over de periode 2014 - 2017 daalt het aantal ingezette hulpverleningsmodules met 2,60%, naar analogie met het aantal gezinnen in begeleiding.

De basisregistratie verwerkt gegevens van de erkende instellingen voor schuldbemiddeling: in 2017 zijn dit 306 OCMW's, 4 OCMW-verenigingen en 11 CAW's.

Hun geregistreerde gegevens over de periode 2014 - 2017 worden samenvattend opgenomen in tabel 35.

Tabel 35: Overzichtstabel cijfers basisregistratie per type organisatie (2014 - 2017).

	2014	2015	2016	2017	Vershil 2014- 2017(in %)
CAW	3.047	4.069 (+33,54%)	4.252 (+4,50%)	4.770 (+12,18%)	+56,55%
OCMW	56.173	55.600 (-1,02%)	54.855 (-1,34%)	54.804 (-0,09%)	-2,44%
OCMW-vereniging	528	543 (+2,84%)	326(-39,96%)	355 (+8,90%)	-32,77%
Totaal	59.748	60.212 (+0,78%)	59.433 (-1,29%)	59.929 (+0,83%)	+0,30%

De OCMW 's nemen het leeuwendeel (meer dan 90% van de gezinnen) in begeleiding op zich. De CAW's begeleiden 5 tot 8% van de gezinnen. De OCMW-verenigingen zijn erg beperkt zowel in aantal als in aandeel (hun aantal gezinnen in begeleiding vertegenwoordigt amper 1% van het totale aantal).

De daling van het aantal gezinnen in begeleiding tussen 2014 en 2017 manifesteert zich sterk bij de OCMW-Verenigingen en bij de OCMW's, met aanzienlijke fluctuaties van jaar tot jaar. Aangezien vanaf 2016 één OCMW-Vereniging minder erkend is als instelling voor schuldbemiddeling verklaart dat mogelijks mede de daling van de cijfers in dat jaar.

Opvallende stijger over de jaren heen zijn de CAW's met 56,55%.

Tussen de verschillende types instellingen is een duidelijk onderscheid naar ingezette hulpverleningsmodules: OCMW 's zetten vooral in op budgetbeheer en schuldbemiddeling. Hun aandeel budgetbegeleiding is eerder beperkt. Bij OCMW-verenigingen valt de aanstelling CSR op. De CAW's zetten in verhouding meer in op budgetbegeleiding als op budgetbeheer. Binnen een procedure collectieve schuldenregeling laten zij zich in principe niet als schuldbemiddelaar aanstellen.

De gegevens van 2017 zijn in tabel 36 opgenomen en wijzigen verhoudingsgewijze niet erg veel ten opzichte van voorgaande jaren. De daling van het totaal aantal hulpverleningsmodules over de loop der jaren van 85.300 in 2014 naar 80.695 in 2017 is wel opvallend.

Tabel 36: Cijfers ingezette hulpverleningsmodules naargelang type organisatie 2017.

	OCMW		CAW		OCMW- verenigingen	
	AC	%	AC	%	AC	%
Budgetbegeleiding	10.597	13,13%	2.590	40,02%	0	0,00%
Budgetbeheer	35.674	44,21%	2.196	33,93%	184	26,74%
Schuldbemiddeling	31.211	38,68%	1.686	26,05%	149	21,66%
CSR - aanstelling	3.213	3,98%	0	0,00%	355	51,60%
Totaal aantal hulpverleningsmodules	80.695	100%	6.472	100%	688	100%

De gegevens per provincie zijn opgenomen in tabel 37.

In de provincies Antwerpen en Limburg vermindert het aantal gezinnen jaar na jaar. In Vlaams-Brabant is de daling van het totaal aantal gezinnen over de periode 2014- 2017 met 1,95% het minst sterk uitgesproken. In die provincie stijgt het aantal gezinnen alleen in 2017 met 2,17%.

Opvallende stijger over de periode is Oost-Vlaanderen waar jaar na jaar het aantal gezinnen toeneemt. In totaal betekent die stijging 6,37% over de periode 2014-2017.

Nadien volgt West-Vlaanderen met 4,26%.

Tabel 37: Overzichtstabel cijfers basisregistratie per provincie (2014 - 2017).

	2014	2015	2016	2017	Vershil 2014 - 2017 (in %)
Antwerpen	13.661	13.373 (-2,11%)	13.217 (-1,17%)	13.096 (-0,92%)	-4,14%
Limburg	7.967	7.691 (-3,46%)	7.266 (-5,53%)	7.260 (-0,08%)	-8,87%
Oost- Vlaanderen	14.043	14.799 (+5,38%)	14.886 (+0,59%)	14.937 (+0,34%)	+6,37%
Vlaams-Brabant	7.633	7.550 (-1,09%)	7.325 (-2,98%)	7.484 (+2,17%)	-1,95%
West-Vlaanderen	16.182	16.479 (+1,84%)	16.380 (-0,60%)	16.872 (+3,00%)	+4,26%
Totaal	59.486	59.892 (+0,68%)	59.074 (-1,37%)	59.649 (+0,97%)	+0,27%

In dit rapport worden tevens de cijfers van de basisregistratie gerelateerd aan het aantal huishoudens per provincie. Dit geeft per provincie een idee van het procentueel aandeel gezinnen (ten aanzien van het aantal huishoudens) in begeleiding - zie tabel 38.

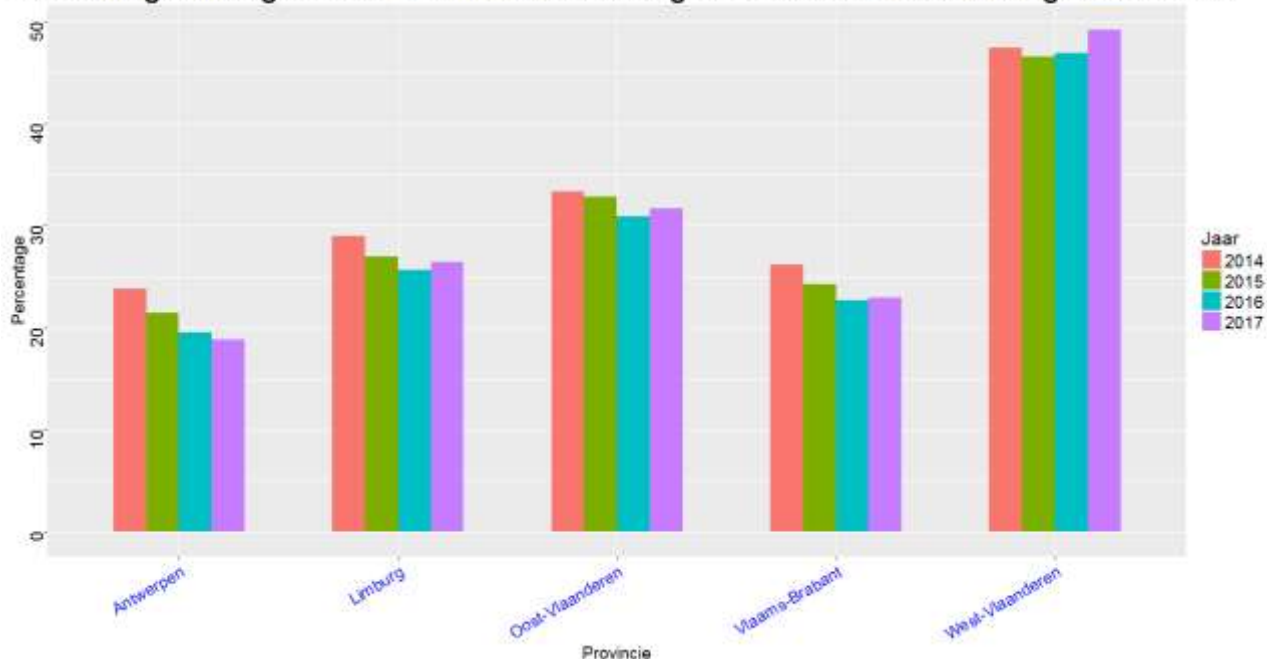
Tabel 38: Cijfers basisregistratie gerelateerd aan het aantal huishoudens per provincie (2014 - 2017).

Provincie	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
TOTAAL PER HUISHOUDEN 2017	1,67%	2,02%	2,33%	1,60%	3,22%
TOTAAL PER HUISHOUDEN 2016	1,70%	2,05%	2,34%	1,58%	3,15%
TOTAAL PER HUISHOUDEN 2015	1,73%	2,18%	2,34%	1,64%	3,19%
TOTAAL PER HUISHOUDEN 2014	1,77%	2,28%	2,24%	1,67%	3,16%

Opvallend is de algemene daling van het aantal huishoudens gerelateerd aan de cijfers van de basisregistratie over de periode 2014 - 2017 voor de provincies Antwerpen, Limburg en Oost-Vlaanderen. Voor Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen is in 2017 de dalende trend tot 2016 weer ongedaan gemaakt. Opmerkelijk zijn de cijfers voor West-Vlaanderen - die blijven relatief hoog en bedragen bijna het dubbele dan die van de provincie Antwerpen.

Dit onderzoeksrapport zet de gegevens van de basisregistratie af tegenover het aantal personen met een achterstallige contracten zoals geregistreerd bij de Centrale voor Kredieten aan Particulieren. Hoewel vergelijkbaarheid van de data niet evident is geeft het wel een indicatie rond het bereik van die instellingen. Ook hier valt de uiteenlopende verhouding begeleide gezinnen / personen met een achterstallig contract en een dalende tendens in de verschillende provincies op. West-Vlaanderen scoort ook hier opmerkelijk hoog.

Verhouding aantal gezinnen in schuldbemiddeling - CSR / aantal achterstallige contracten

Vanaf 2018 (gegevens van 2017) peilt de basisregistratie naar tendensen inzake het profiel van het cliënteel en de schuldenproblematiek. Bijkomend worden mogelijke beleidssignalen voor de schuldenproblematiek bevroegd. Zeker opvallend hierbij is de melding van het aantal multiprobleemgezinnen, alleenstaanden en jongeren. Maar ook gezinnen met beroepsinkomsten uit een zelfstandige activiteit of tweeverdieners worden in belangrijke mate vermeld. Inzake schuldenproblematieken worden vooral kosten voor nutsvoorzieningen en huisvesting aangegeven maar ook de nood voor haalbare afbetalingsplannen. Dat vertaalt zich ook in de opgegeven beleidssignalen waar buiten een betaalbare huisvesting een strengere gereglementeerde wetgeving, preventie en gerichte zorg naar het cliënteel wordt weerhouden. Tot slot wordt ook de nood aan een goede en doorgedreven samenwerking tussen externe schuldbemiddelaars en de erkende instellingen voor schuldbemiddeling aangestipt.
